

Instytut Rozwoju Gospodarczego

**SZKOŁA GŁÓWNA HANDLOWA
W WARSZAWIE**

Katarzyna Majchrzak

Łukasz Olejnik

KONIUNKTURA W HANDLU

II kwartał 2023

PL ISSN 2392-3709

Badanie okresowe nr 118

Rada Programowa:

Elżbieta Adamowicz (przewodnicząca), Joanna Klimkowska (sekretarz), Marek Rocki
Marco Malgarini, Gernot Nerb, Ataman Ozyildirim, István János Tóth

Komitet Redakcyjny i adres redakcji:

Konrad Walczyk (redaktor naczelny)
Katarzyna Majchrzak
Łukasz Olejnik
Agnieszka Danelczyk

ul. Madalińskiego 6/8, 02-513 Warszawa
www.sgh.waw.pl/irg

Wydawnictwo:

Szkoła Główna Handlowa w Warszawie
al. Niepodległości 162, 02-554 Warszawa

Publikacja została zrecenzowana zgodnie z wytycznymi MEiN

Wersja elektroniczna czasopisma jest wersją pierwotną

©Copyright by Szkoła Główna Handlowa w Warszawie, Warszawa 2023

Wszelkie prawa zastrzeżone. All rights reserved.

ISSN 2392-3709

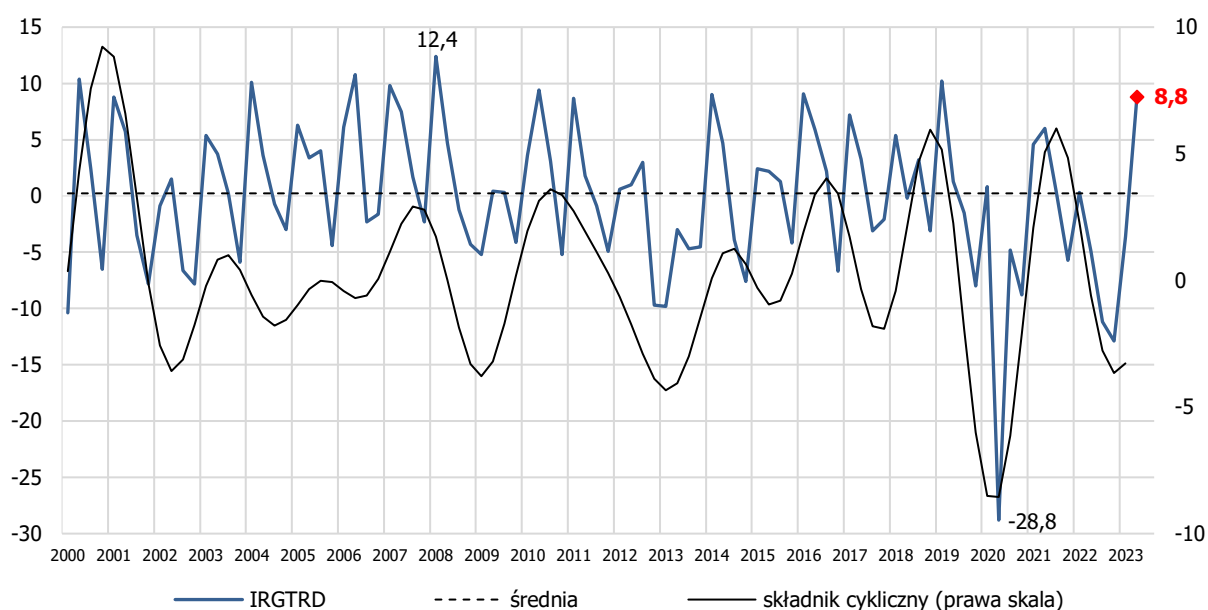
Nr rej. PR 18397

Informacje zawarte w niniejszym biuletynie oparte są na wynikach ankietowego badania koniunktury w handlu, przeprowadzonego przez IRG SGH po raz 118. W badaniu uczestniczyło 208 przedsiębiorstw. Metoda badawcza koniunktury opisana jest na stronie: <http://kolegia.sgh.waw.pl/pl/KAE/struktura/IRG/koniunktura/Strony/metody.aspx>.

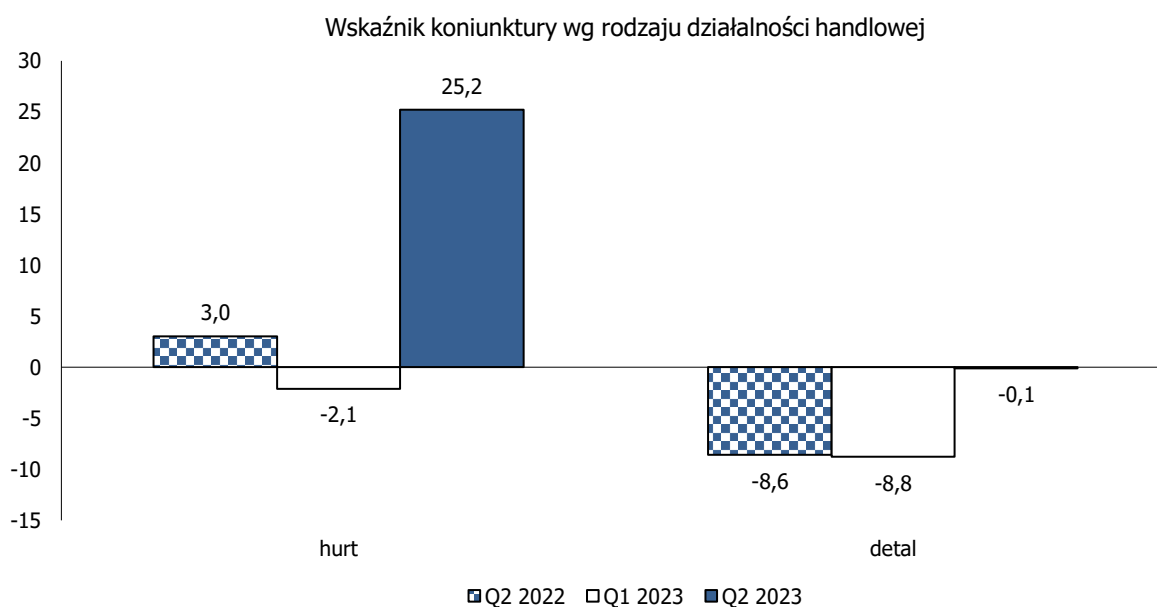
SPIS TREŚCI

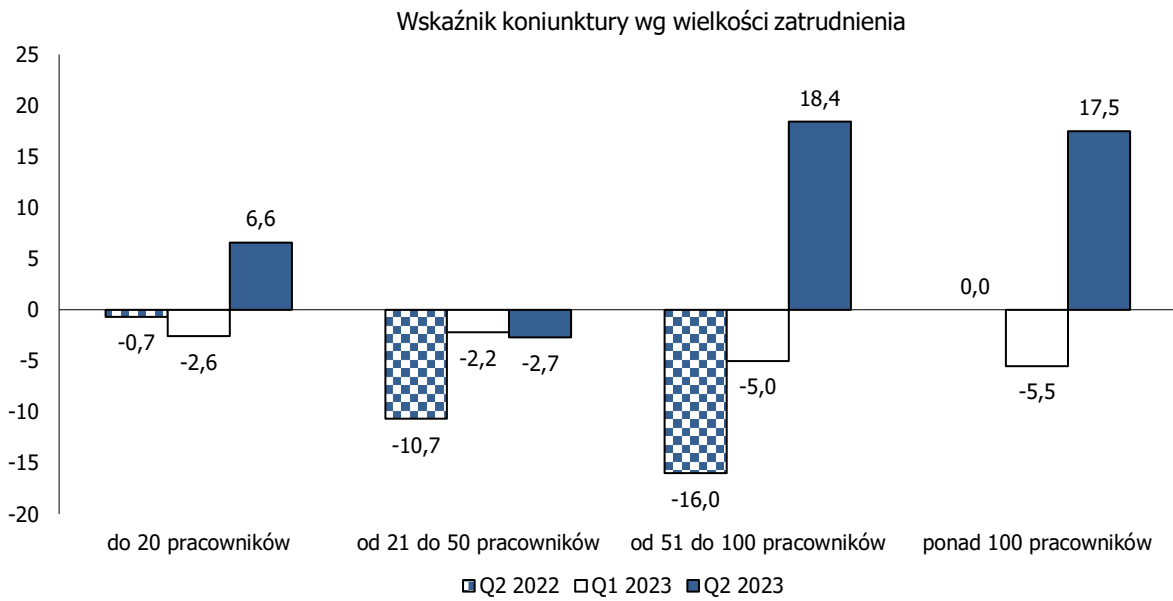
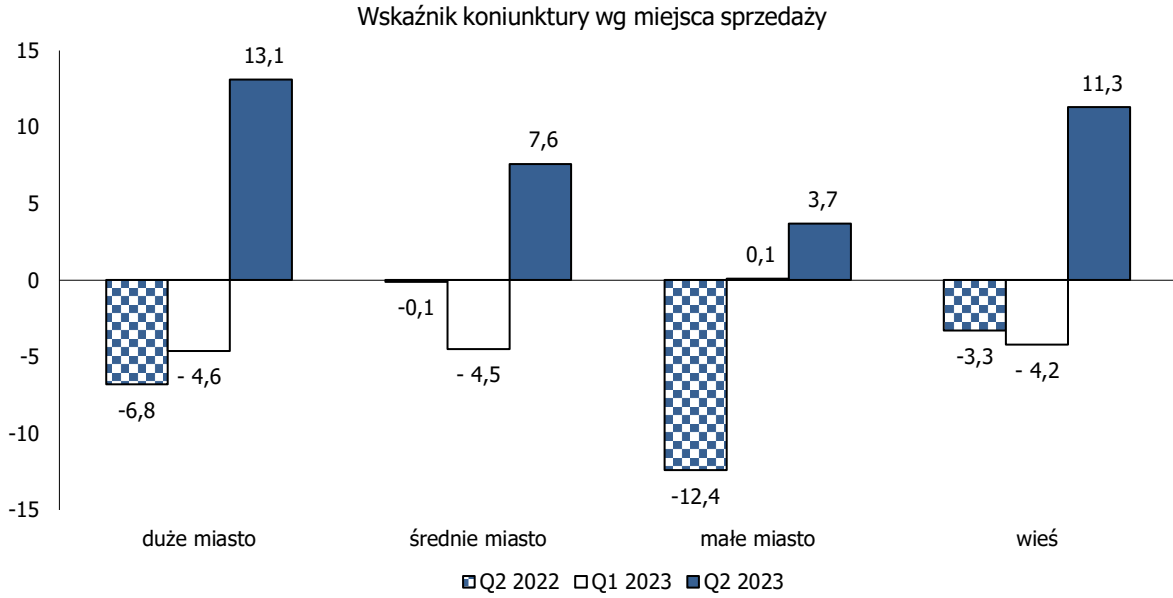
I.	WSKAŹNIK KONIUNKTURY	4
II.	WYNIKI BADANIA I WNIOSKI	6
	1. Wnioski ogólne	6
	2. Wyniki szczegółowe	9
	SYTUACJA EKONOMICZNA PRZEDSIĘBIORSTWA	9
	SYTUACJA FINANSOWA PRZEDSIĘBIORSTWA	11
	ZAPASY	13
	ZAKUPY OD DOSTAWCÓW KRAJOWYCH	15
	ZAKUPY OD DOSTAWCÓW ZAGRANICZNYCH	17
	ZATRUDNIENIE	19
	KONKURENCJA MIĘDZY PRZEDSIĘBIORSTWAMI HANDLOWYMI	21
	WOLUMEN SPRZEDAŻY	23
	POWIERZCHNIA MAGAZYNOWA	25
	OGÓLNA KONDYCJA PRZEDSIĘBIORSTWA	27
	CENY SPRZEDAŻY TOWARÓW	29
	CZYNNIKI UTRUDNIAJĄCE ROZWÓJ PRZEDSIĘBIORSTW HANDLOWYCH	31
III.	SUMMARY	32

I. WSKAŹNIK KONIUNKTURY

składowe salda	Q2 2022	Q3 2022	Q4 2022	Q1 2023	Q2 2023
1. wolumen sprzedaży - przewidywania	0,6	-19,8	-25,3	-11,5	12,9
2. zakupy towarów od dostawców krajowych i zagranicznych - przewidywania	-6,5	-16,4	-21,4	-6,6	7,2
3. zapasy - stan	8,9	-2,5	-7,9	-7,4	-6,3
wskaźnik koniunktury (IRGTRD)	-4,9	-11,2	-12,9	-3,6	8,8

II. WYNIKI BADANIA I WNIOSKI

1. Wnioski ogólne

1. Koniunktura w handlu w II kwartale 2023 r. poprawiła się. Wartość wskaźnika koniunktury IRG SGH (IRGTRD) zwiększyła się w ciągu kwartału o 12,4 pkt i wynosi 8,8 pkt. Jest również wyższa od średniej dla drugich kwartałów z ostatnich dziesięciu lat (wynosi ona -0,3 pkt) oraz od poziomu odnotowanego przed rokiem (-4,9 pkt w II kwartale 2022 r.). Znaczący wzrost wskaźnika koniunktury wynika ze wzrostu wszystkich jego składowych: prognozowanego wolumenu sprzedaży, planowanych zakupów krajowych i zagranicznych oraz stanu zapasów.

W drugim kwartale br. na polską gospodarkę w dalszym ciągu wpływ ma inwazja Rosji na Ukrainę oraz związane z nią skutki, w tym przede wszystkim napływ uchodźców, kryzys energetyczny i przerwanie łańcuchów dostaw produktów z Rosji, Białorusi i Ukrainy. W pierwszym kwartale br. realny PKB (wyrównany sezonowo) nie zmienił się (w skali roku) wobec wzrostu o 0,4% r/r w ostatnim kwartale 2022 r. Dynamika sprzedaży detalicznej w pierwszym kwartale br. wyniosła -3,5% r/r (w ujęciu realnym) i 10,8% r/r (w ujęciu nominalnym). Największe wzrosty wartości sprzedanych towarów w ujęciu realnym odnotowano w grupach „Tekstylia, odzież i obuwie” (9,6% r/r) i „Pojazdy samochodowe, motocykle, części” (3,2% r/r), a największe spadki w grupach „Paliwa stałe, ciekłe i gazowe” (-18% r/r), „Pozostałe” (-11,1% r/r) oraz „Meble, RTV i AGD” (-10,8% r/r).

2. W ciągu kwartału odnotowano wzrost wartości wskaźnika koniunktury w handlu dla większości grup przedsiębiorstw (z wyjątkiem przedsiębiorstw zatrudniających od 21 do 50 pracowników – spadek z -2,2 pkt do -2,7 pkt). Największy wzrost, o 23,4 pkt, zanotowano dla przedsiębiorstw zatrudniających od 51 do 100 osób, a najmniejszy, o 9,2 pkt, dla podmiotów zatrudniających do 20 osób.

3. Poprawę koniunktury odnotowano również dla przedsiębiorstw hurtowych (wzrost z poziomu -2,1 pkt do 25,2 pkt), detalicznych (z -8,8 pkt do -0,1 pkt) oraz funkcjonujących w modelu mieszanym, czyli zajmujących się zarówno sprzedażą hurtową i detaliczną (z 1,3 pkt do 6,9 pkt).

4. O poprawie koniunktury informują przedsiębiorstwa prowadzące działalność we wszystkich ośrodkach. Największy wzrost wartości wskaźnika, o 17,7 pkt, zanotowano dla przedsiębiorstw działających w dużych miastach (z poziomu -4,6 pkt w I kwartale 2023 r. do 13,1 pkt w II kwartale br.); najmniejszy, o 3,6 pkt, dla przedsiębiorstw handlowych z małych miast. W badanym kwartale wszystkie wskaźniki koniunktury przyjęły dodatnią wartość.

5. Poprawiła się zarówno sytuacja ogólna jak i finansowa przedsiębiorstw handlowych. Wzrósł również poziom zakupów produktów krajowych, wysokość zatrudnienia, wolumen sprzedawanych towarów oraz powierzchnia magazynowa. Spadł poziom zakupów wyrobów zagranicznych oraz utrzymywanych zapasów. Ankietowani ocenili ogólną kondycję swoich przedsiębiorstw jako dobrą. Przewidywania uczestników badania dotyczące perspektyw rozwoju ich firm w ciągu najbliższych 6 miesięcy są również optymistyczne.

6. Od początku prowadzenia badań koniunktury w handlu przedsiębiorstwa niezmiennie uznają trzy czynniki za główne bariery utrudniające rozwój ich działalności: wysokie koszty zatrudnienia pracowników, niedostateczny popyt oraz konkurencję. Tak też było w II kwartale 2023 r. Odsetki ankietowanych, którzy wskazują na te trudności, wynoszą odpowiednio: 47% (46,9% w I kwartale 2023 r.), 46,2% (tyle samo przed kwartałem) i 42,5% (39% przed kwartałem). Obniżył się odsetek ankietowanych (6,0% vs 7,4% w I kwartale br.), którzy nie dostrzegają istnienia barier dla swej działalności. Należy również zwrócić uwagę na trzy inne czynniki, których znaczenie zaczęło wzrastać

w ostatnich miesiącach: wysokość oprocentowania kredytów (16,5%), niedostateczną podaż (8,8%) oraz możliwość uzyskania kredytów (7,4%).

7. Wartość salda odpowiedzi na pytanie o ogólną sytuację przedsiębiorstw handlowych wzrosła o 5,8 pkt w porównaniu z I kwartałem 2023 r. do wysokości -17,6 pkt, niższej o 21,4 pkt od poziomu sprzed roku (wówczas 3,8 pkt). Przedsiębiorstwa spodziewają się poprawy swojej ogólnej sytuacji ekonomicznej w najbliższych miesiącach; wartość salda prognostycznego wynosi 13,9 pkt.

8. Poprawiła się również sytuacja finansowa przedsiębiorstw handlowych. Wartość salda zwiększyła się w ciągu kwartału o 6,1 pkt i wynosi -16,9 pkt. Jest jednak niższa od wartości z II kwartału 2022 r. (wówczas -1,1 pkt). Rozkład odpowiedzi jest następujący: 8,5% badanych przedsiębiorstw uznało, że w stosunku do I kwartału 2023 r. ich sytuacja finansowa poprawiła się, 66,1% ankietowanych stwierdziło, że ich sytuacja nie uległa zmianie, natomiast 25,4% badanych odnotowało jej pogorszenie się. Przedsiębiorstwa handlowe spodziewają się poprawy sytuacji finansowej w kolejnych miesiącach.

9. Poziom zapasów zwiększył się względem I kwartału 2023 r. o 1,1 pkt i wynosi obecnie -6,3 pkt. Jest jednak niższy niż przed rokiem (wówczas 8,9 pkt). Rozkład odpowiedzi jest następujący: 16,8% badanych przedsiębiorstw uznało, że wielkość ich zapasów wzrosła, 60,1% nie stwierdziło żadnych zmian w ich poziomie, a 23,1% ankietowanych poinformowało o spadku wielkości zapasów. Przewidywane jest podwyższenie poziomu zapasów przedsiębiorstw handlowych w nadchodzących miesiącach; wartość salda prognostycznego wynosi 6,0 pkt.

10. W ciągu ostatniego kwartału wzrosła wielkość zakupów od dostawców krajowych z poziomu -19,9 pkt do -16,5 pkt. Jest istotnie niższa od wartości zanotowanej w II kwartale 2022 r. (wówczas to 4,7 pkt). Przedsiębiorstwa handlowe spodziewają się dalszego wzrostu wielkości zakupów od dostawców krajowych w kolejnych miesiącach.

11. Spadła wartość salda odpowiedzi na pytanie o wielkość zakupów od dostawców zagranicznych (-8,7 pkt obecnie vs -6,3 pkt w I kwartale). Jest również niższa niż w II kwartale 2022 r. (wówczas -6,7 pkt). Na bieżącą wartość salda złożyły się następujące odpowiedzi: 8,4% ankietowanych zwiększyło w porównaniu z I kwartałem 2023 r. zakupy od dostawców zagranicznych, 74,5% utrzymało je na dotychczasowym poziomie, natomiast 17,1% zmniejszyło je. Zdaniem przedsiębiorców, w nadchodzących miesiącach wielkość zakupów od dostawców zagranicznych będzie się zwiększać; wartość salda prognostycznego wynosi 6,4 pkt.

12. Zwiększył się poziom zatrudnienia w handlu z -11 pkt do -2,5 pkt. Jest on wyższy niż w II kwartale 2022 r. (wówczas -5,2 pkt). Spodziewany jest wzrost poziomu zatrudnienia w najbliższych miesiącach; wartość salda prognostycznego równa jest 3,7 pkt.

13. W 66,9% ankietowanych przedsiębiorstw w II kwartale 2023 r. ceny wzrosły w porównaniu z I kwartałem 2023 r. (z czego w: 21,9% o więcej procent, 32,2% o tyle samo procent i 12,8% o mniej procent), w 26,8% ceny nie zmieniły się, a w 6,3% obniżyły się. Wartość salda w II kwartale 2023 r. jest wyższa 1,2 pkt od wartości sprzed kwartału. Uczestnicy badania spodziewają się spadku tempa wzrostu poziomu cen w następnych miesiącach; wartość salda prognostycznego jest równa 47,6 pkt.

14. Zwiększył się wolumen sprzedaży. Wartość salda wzrosła o 3,6 pkt i wynosi -20,2 pkt. Jest jednak nadal ujemna i niższa niż w analogicznym okresie ubiegłego roku (wówczas -6,0 pkt). Na obecną wartość salda złożyły się następujące odpowiedzi: 14,8% przedsiębiorstw handlowych uznało, że w II kwartale 2023 r. względem I kwartału 2023 r. wolumen sprzedawanych przez nie towarów zwiększył się, 50,1% wskazało, iż utrzymał się on na tym samym poziomie, natomiast 35% ankietowanych zanotowało spadek. Po raz pierwszy od roku przedsiębiorstwa handlowe przewidują wzrost wielkości sprzedaży w najbliższym półroczu (wartość salda prognostycznego wynosi 12,9 pkt).

Deklarowany wolumen sprzedaży powoli poprawia się, jednak wzrost ten mógłby być wyższy, gdyby nie utrzymujący się wzrost cen towarów i usług oraz związany z nim spadek siły nabywczej konsumentów.

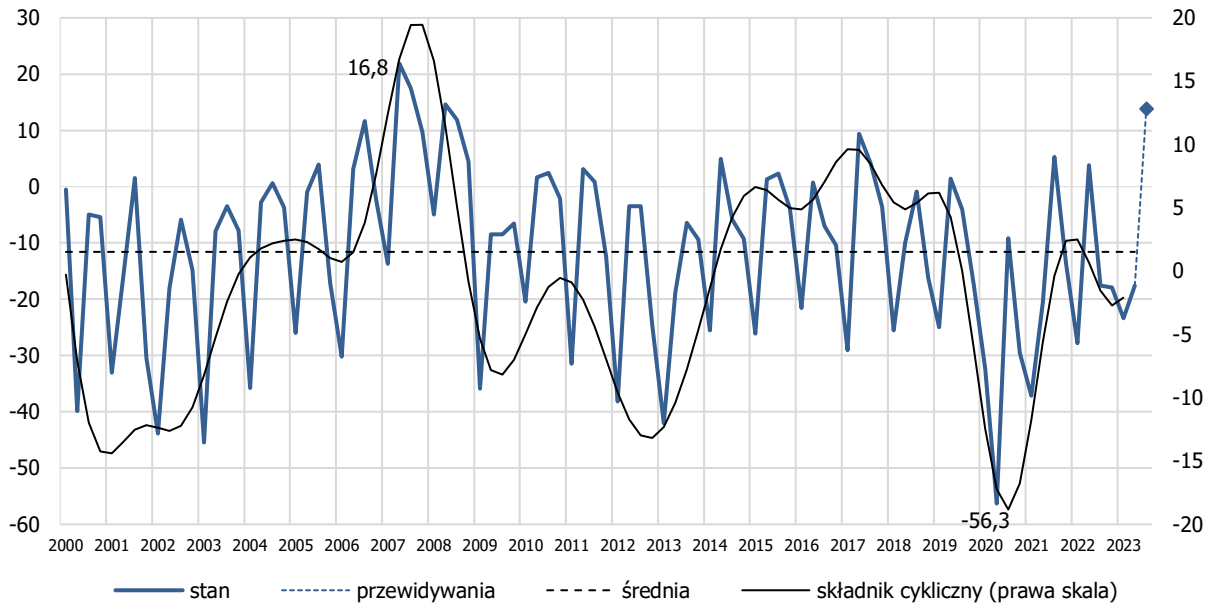
15. Wartość salda odpowiedzi na pytanie o wielkość ogólnej powierzchni magazynowej zwiększyła się w ciągu kwartału z poziomu 2,0 pkt do 2,6 pkt. Była również wyższa (o 1,3 pkt) niż rok wcześniej. Uczestnicy badania planują zwiększenie ogólnej powierzchni magazynowej w najbliższych miesiącach; wartość salda przewidywań wynosi 4,8 pkt.

16. Ogólna sytuacja przedsiębiorstw handlowych w II kwartale 2023 r. została przez nie oceniona jako dobra. Wartość salda odpowiedzi na to pytanie wynosi 26,5 pkt. Jest niższa niż w I kwartale (o 10,3 pkt) oraz o 8,9 pkt od wartości sprzed roku (wówczas 35,4 pkt). Aktualny rozkład odpowiedzi jest następujący: 37,3% badanych przedsiębiorstw uznało ogólną kondycję swojego przedsiębiorstwa za dobrą, 51,9% za średnią, natomiast 10,8% za słabą. Przedsiębiorstwa handlowe spodziewają się poprawy swojej ogólnej sytuacji w nadchodzącym półroczu; wartość salda progностycznego jest równa 16,9 pkt.

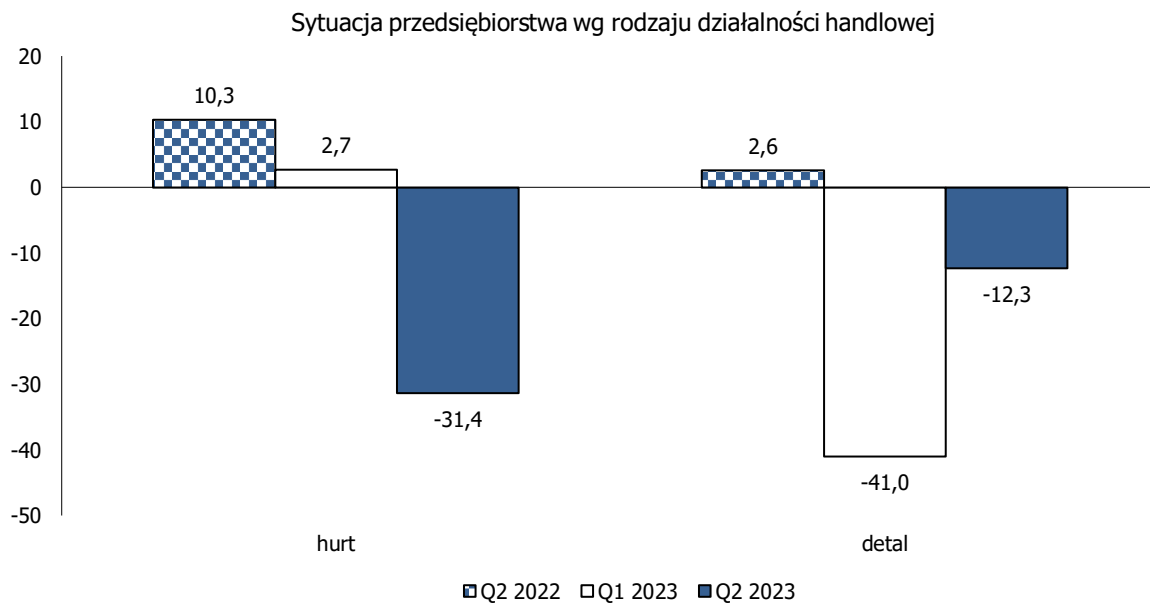
17. Wartość salda odpowiedzi na pytanie dotyczące konkurencji na rynku zmniejszyła się o 2,9 pkt w stosunku do poprzedniego kwartału, osiągając poziom 16,2 pkt. Jest on zbliżony do wartości odnotowanej w analogicznym okresie 2022 r. (wówczas 16,8 pkt). Rozkład odpowiedzi jest następujący: 19,9% ankietowanych przedsiębiorstw uznało, że w II kwartale 2023 r. względem I kwartału 2023 r. konkurencja dla nich wzrosła, 76,4% nie zauważyło zmiany, zaś 3,7% odnotowało jej spadek. Przedsiębiorstwa spodziewają się spadku zagrożenia konkurencyjnego w nadchodzących miesiącach.

2. Wyniki szczegółowe

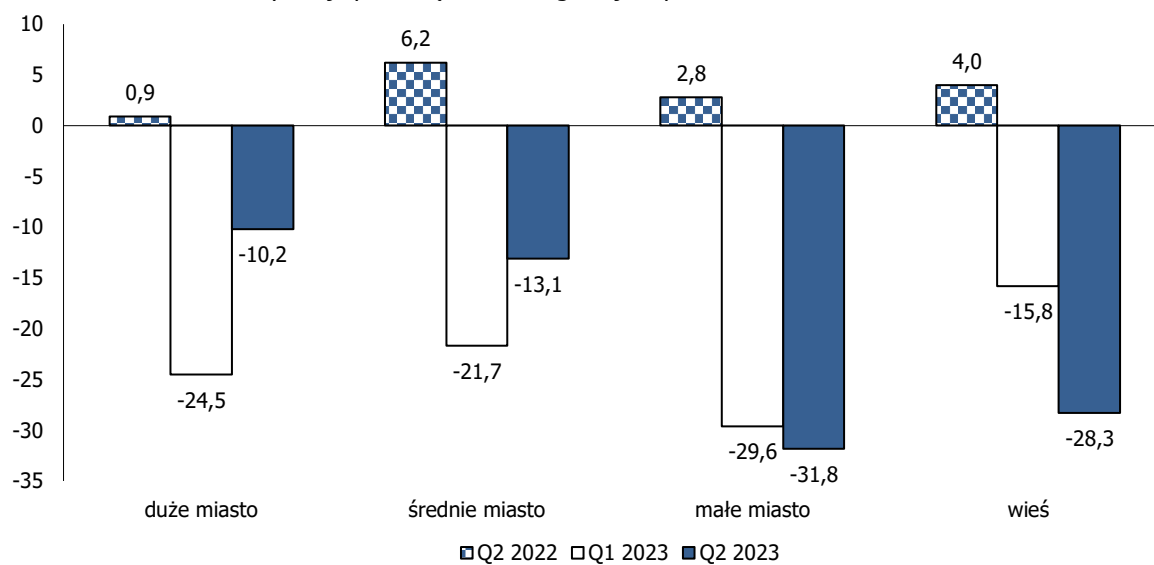
SYTUACJA EKONOMICZNA PRZEDSIĘBIORSTWA

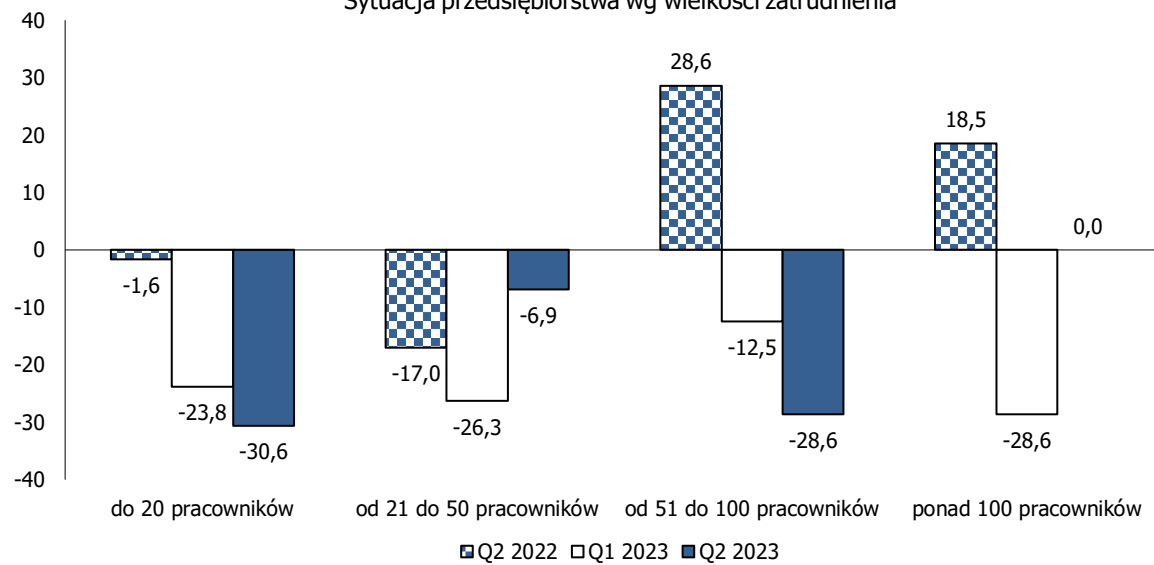
warianty odpowiedzi - odsetki	Q2 2022	Q3 2022	Q4 2022	Q1 2023	Q2 2023	przewidywania
1. poprawa	25,4	15,1	12,6	10,5	12,3	26,6
2. brak zmiany	53,0	52,2	56,9	55,6	57,8	60,7
3. pogorszenie	21,6	32,7	30,5	33,9	29,9	12,7
Saldo	3,8	-17,6	-17,9	-23,4	-17,6	13,9

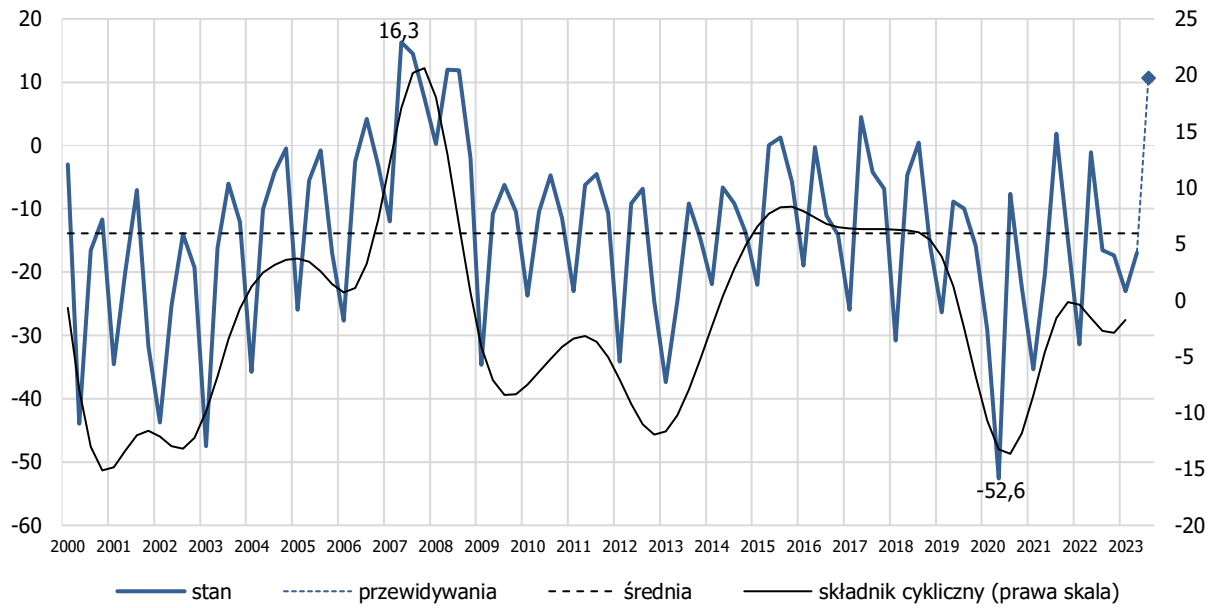
Sytuacja przedsiębiorstwa wg miejsca prowadzenia działalności

Sytuacja przedsiębiorstwa wg wielkości zatrudnienia

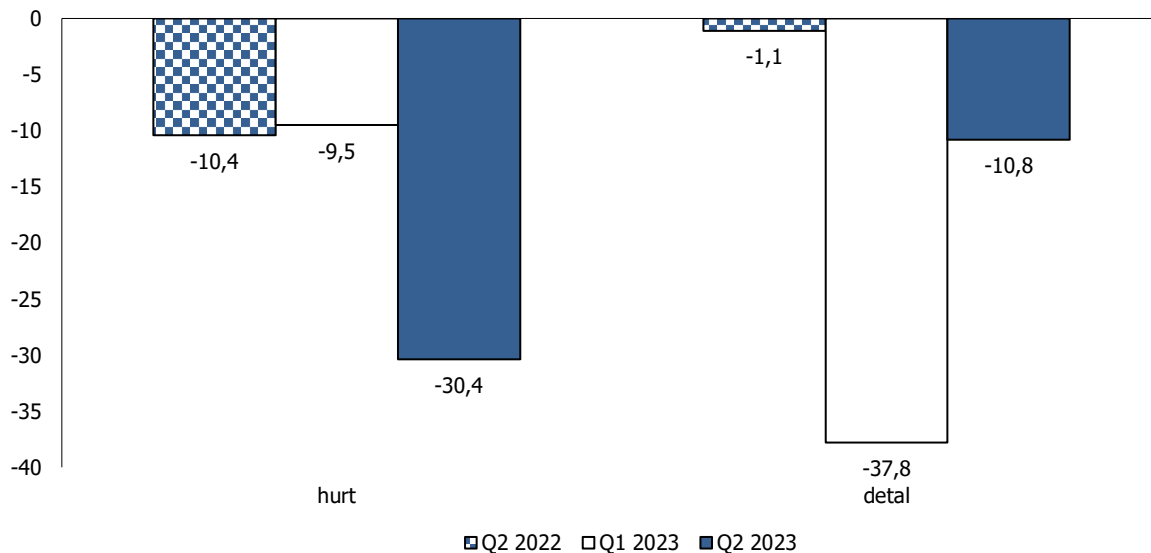

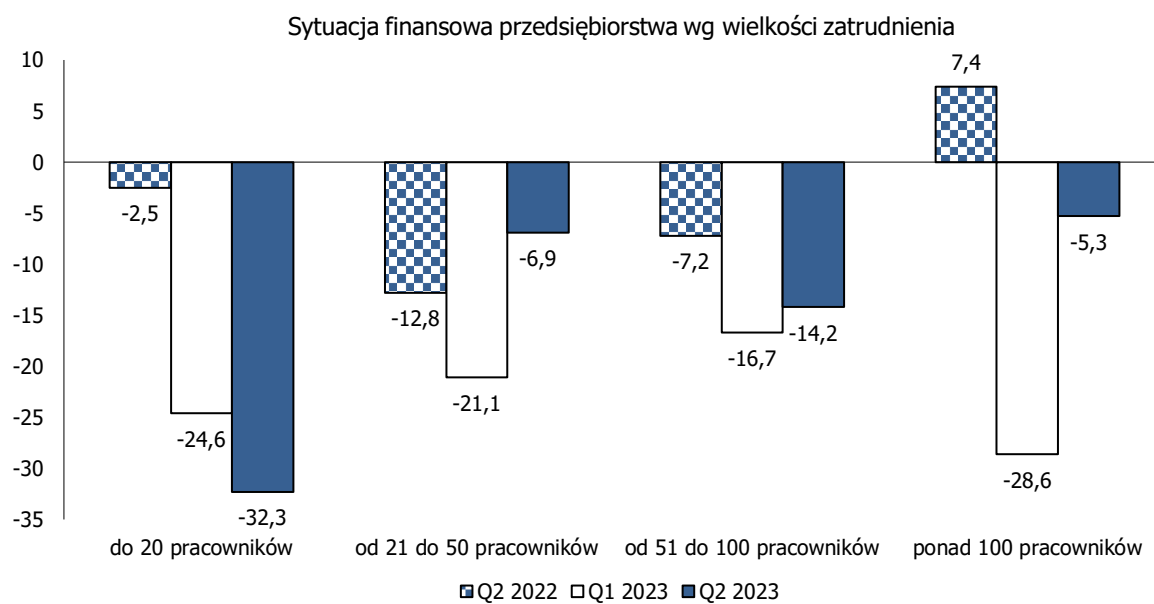
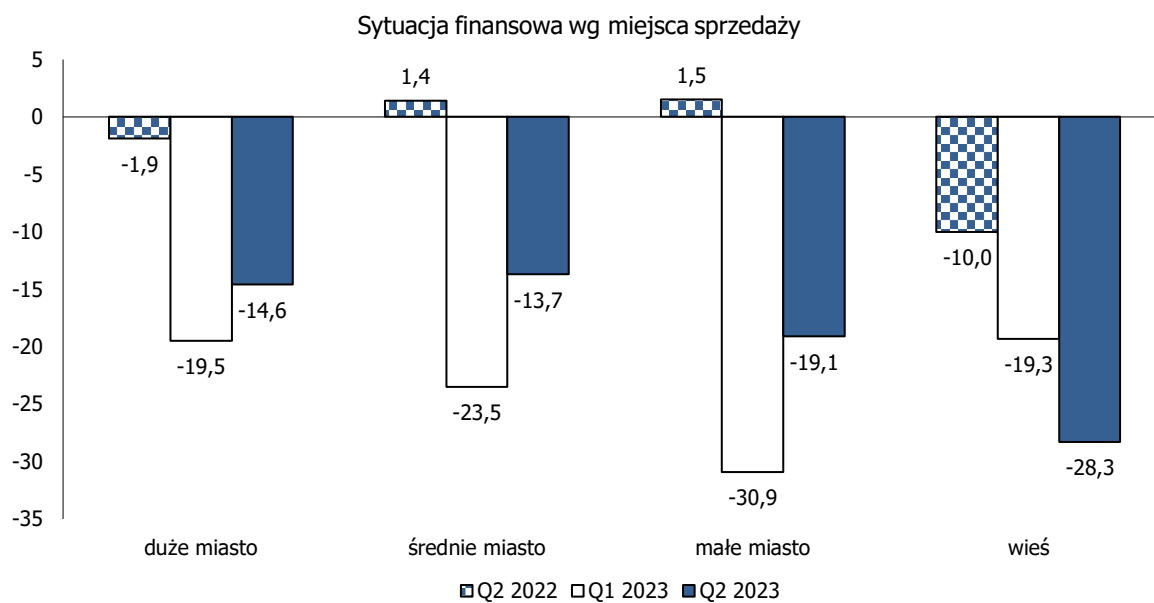
SYTUACJA FINANSOWA PRZEDSIĘBIORSTWA

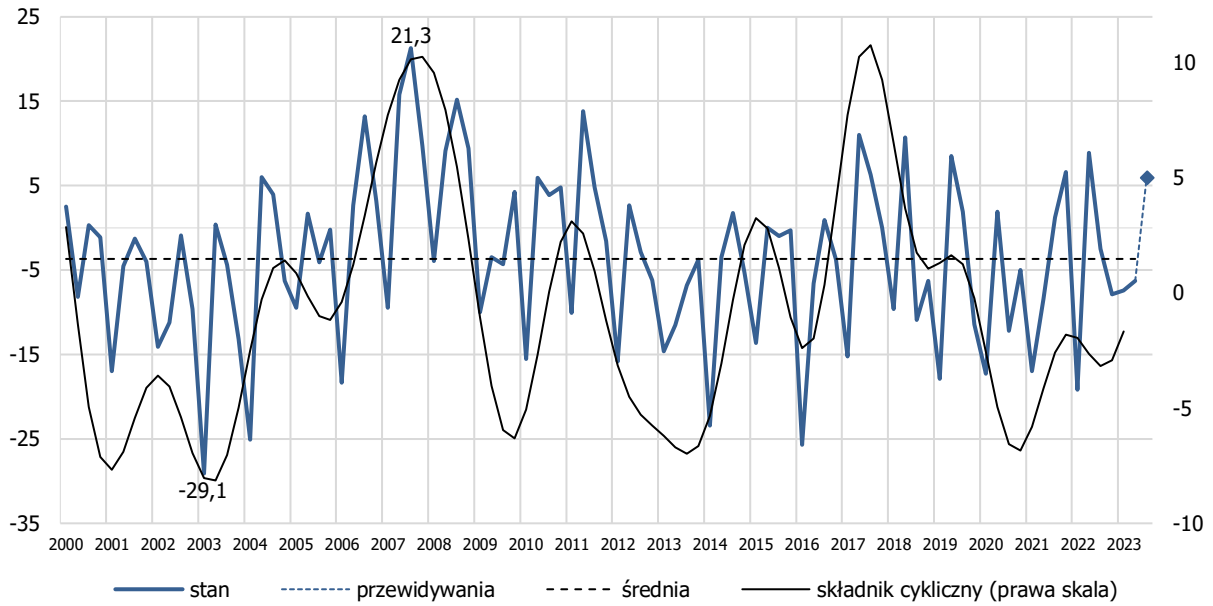
warianty odpowiedzi - odsetki	Q2 2022	Q3 2022	Q4 2022	Q1 2023	Q2 2023	przewidywania
1. poprawa	17,9	9,9	12,0	9,9	8,5	23,4
2. brak zmiany	63,0	63,7	58,5	57,1	66,1	63,9
3. pogorszenie	19,0	26,4	29,4	32,9	25,4	12,7
saldo	-1,1	-16,5	-17,4	-23,0	-16,9	10,7

Sytuacja finansowa wg rodzaju działalności handlowej

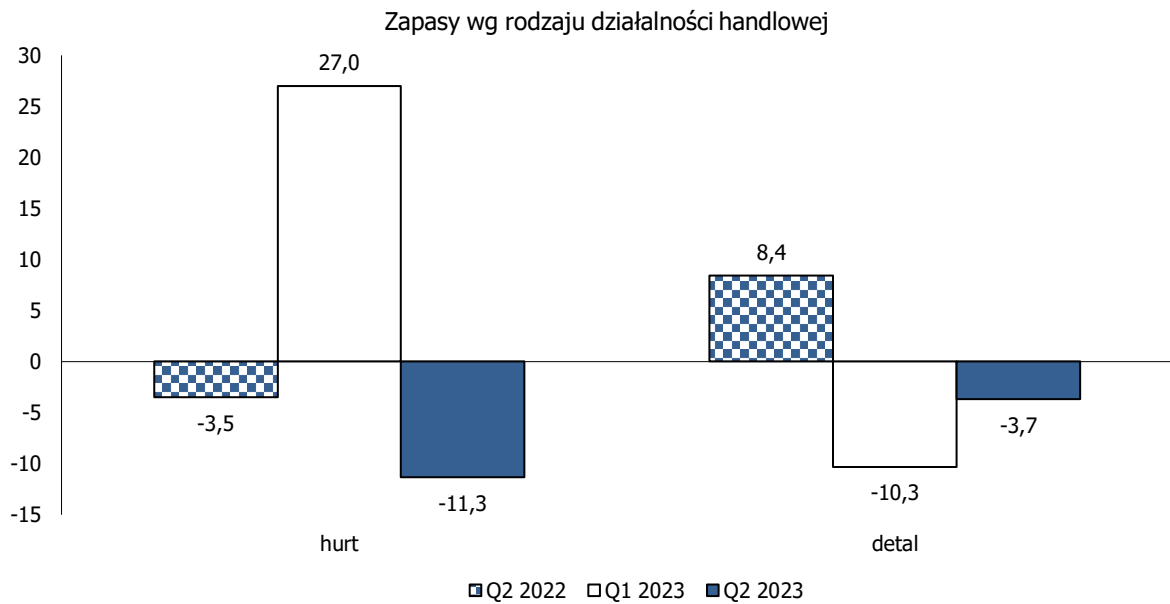

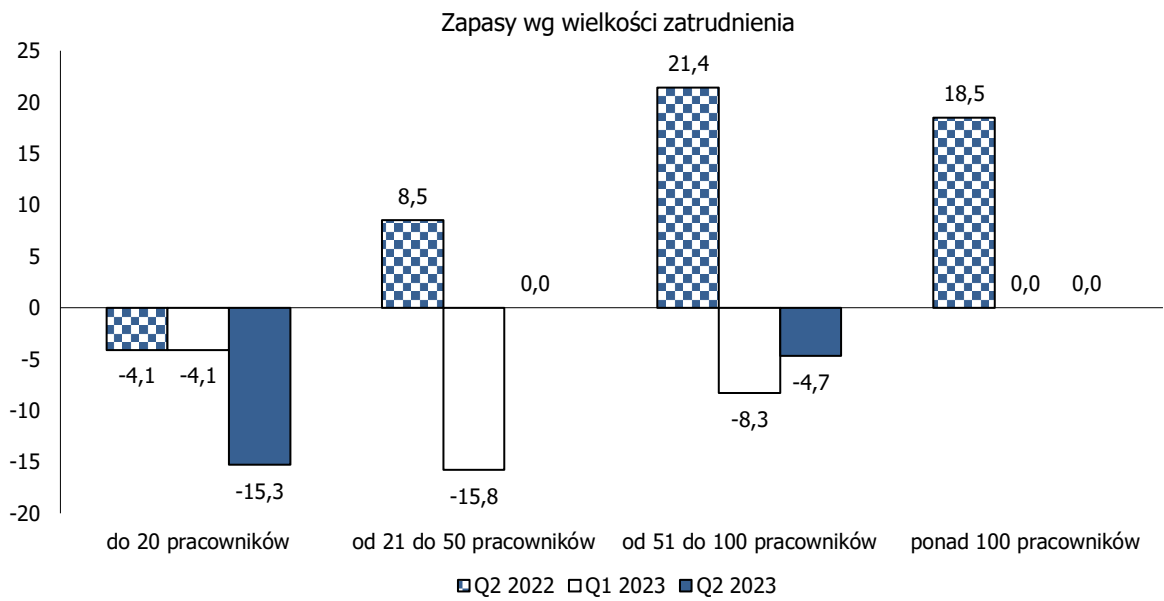
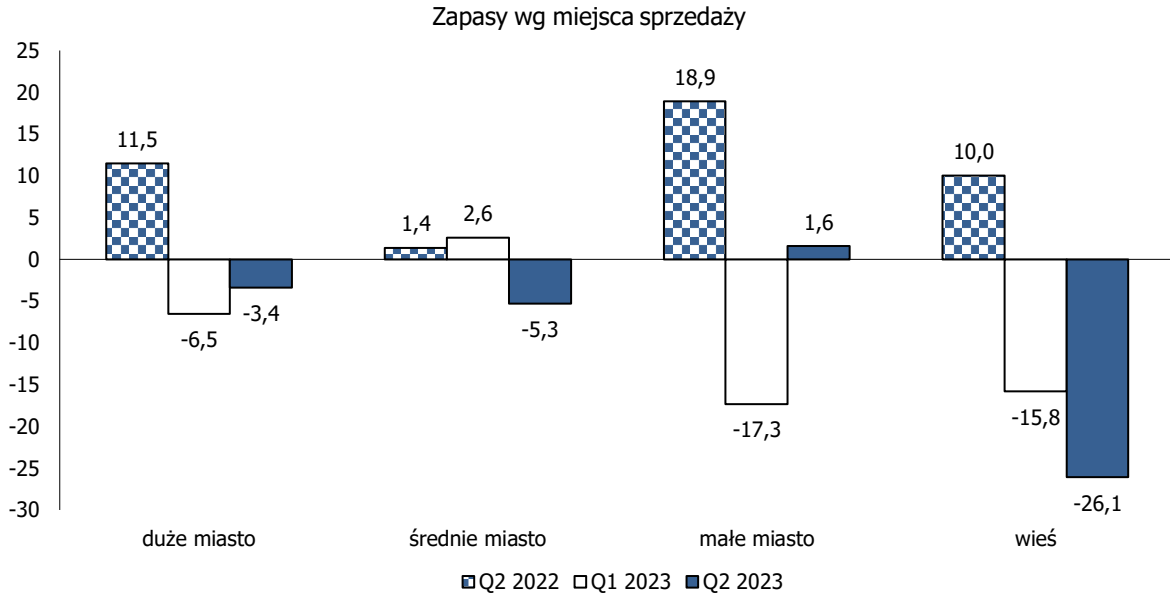

ZAPASY

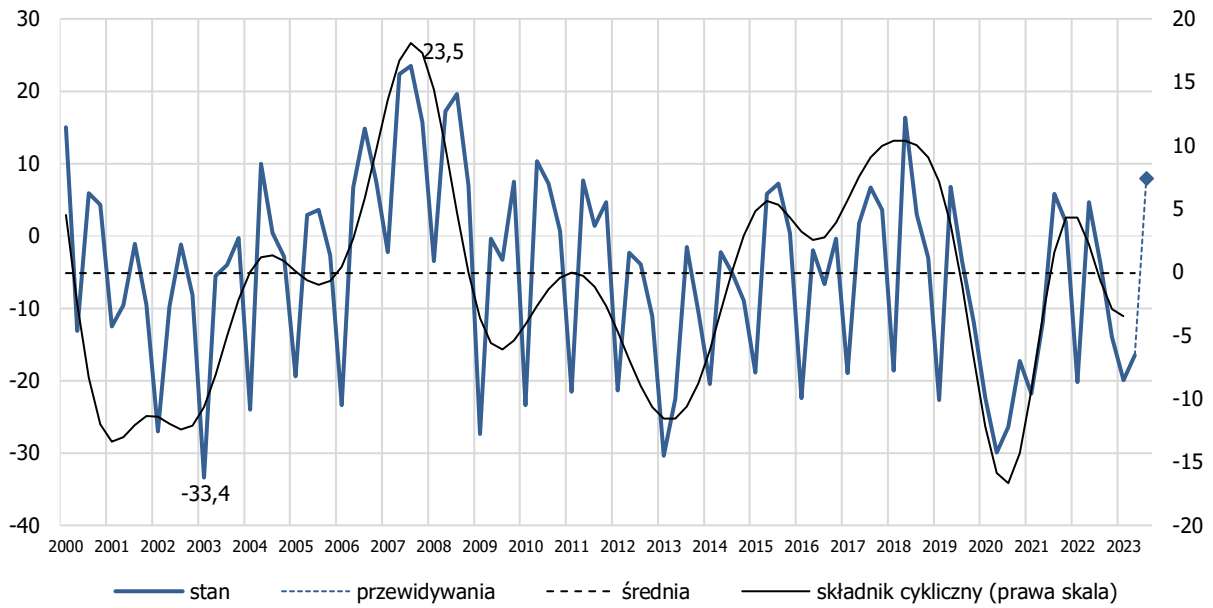

warianty odpowiedzi - odsetki	Q2 2022	Q3 2022	Q4 2022	Q1 2023	Q2 2023	przewidywania
1. wzrost	22,5	16,3	13,8	15,8	16,8	17,3
2. brak zmiany	64,0	64,8	64,5	61,0	60,1	71,4
3. spadek	13,6	18,8	21,7	23,2	23,1	11,3
saldo	8,9	-2,5	-7,9	-7,4	-6,3	6,0

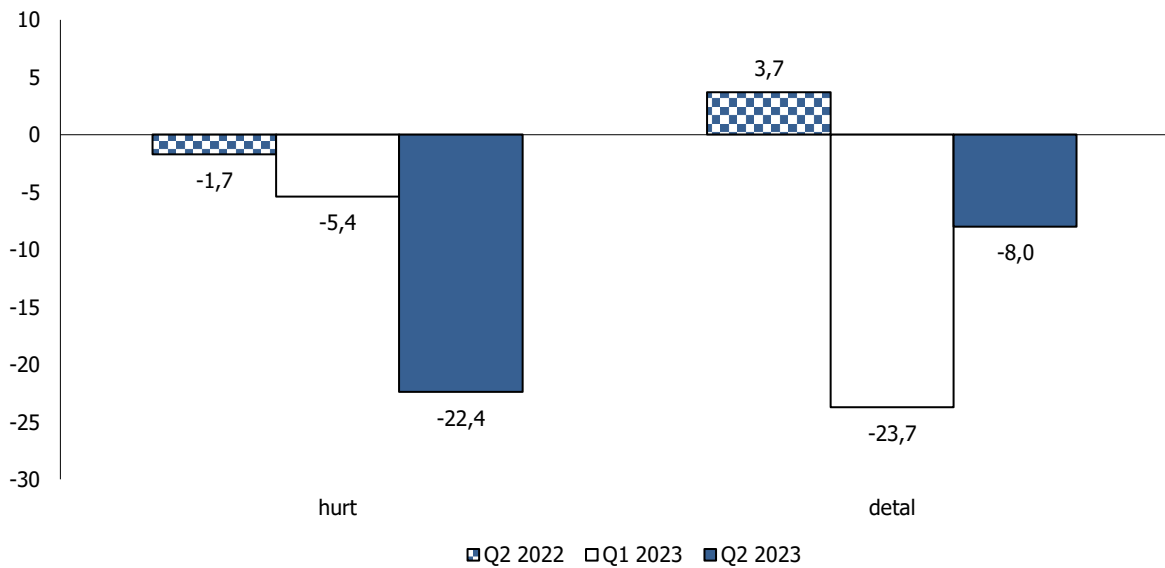

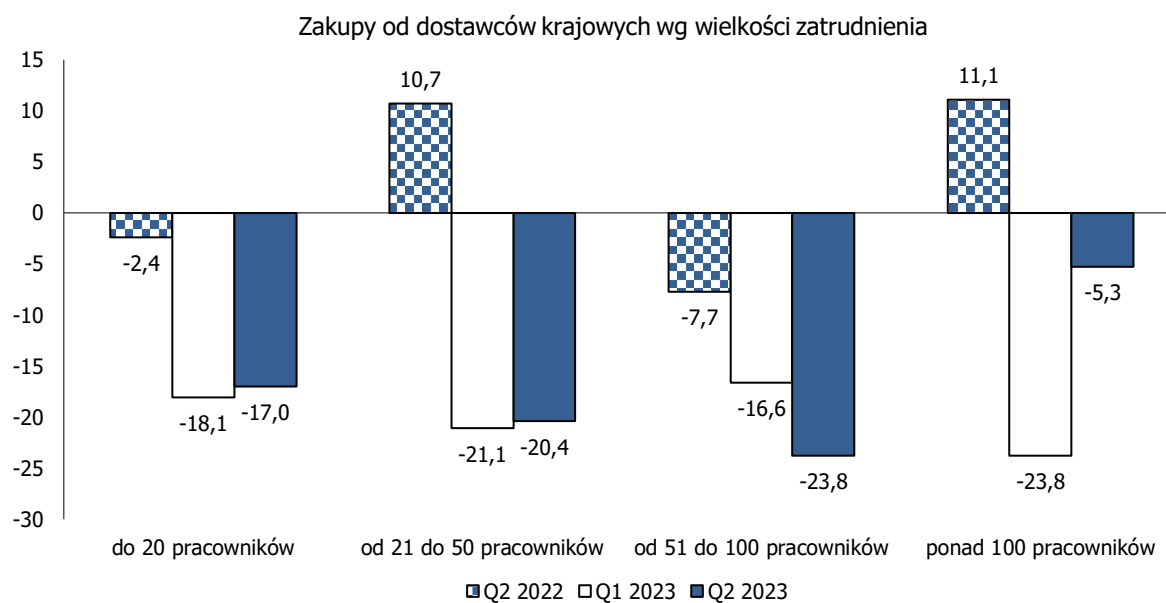
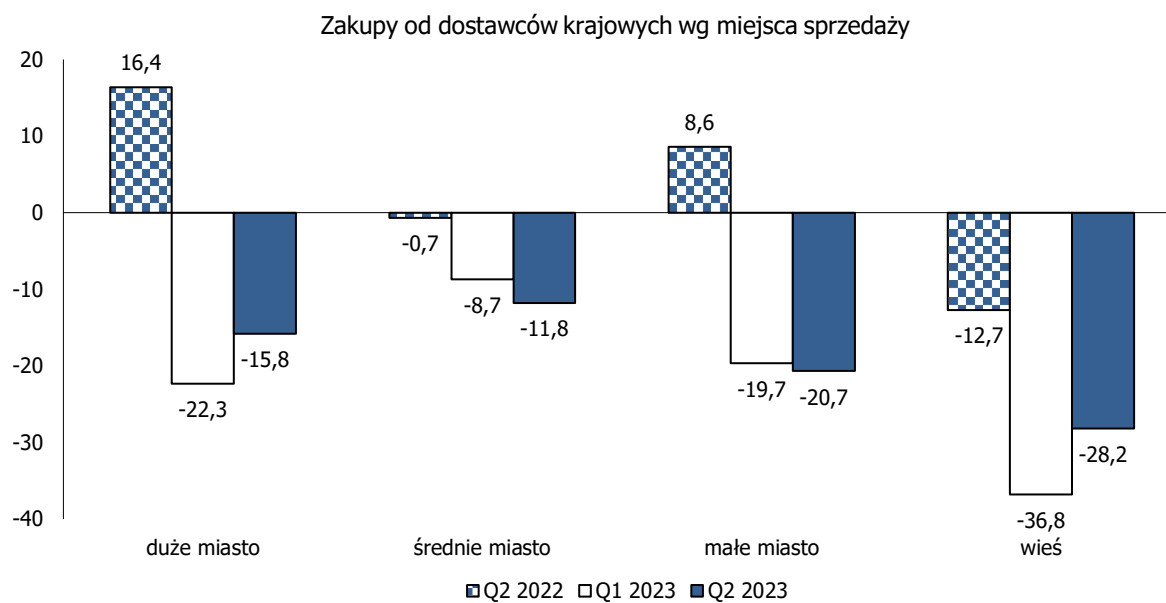
ZAKUPY OD DOSTAWCÓW KRAJOWYCH

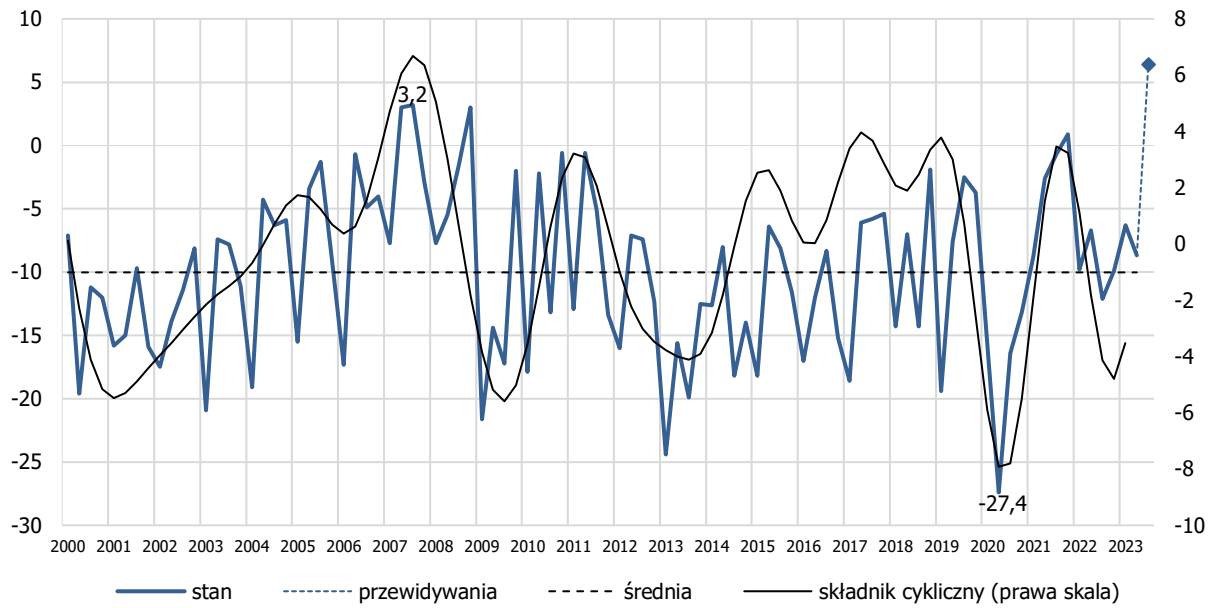
warianty odpowiedzi - odsetki	Q2 2022	Q3 2022	Q4 2022	Q1 2023	Q2 2023	przewidywania
1. wzrost	19,1	12,1	9,0	5,4	9,1	17,4
2. brak zmiany	66,5	72,1	68,1	69,4	65,2	73,1
3. spadek	14,4	15,9	23,0	25,3	25,6	9,4
saldo	4,7	-3,8	-14,0	-19,9	-16,5	8,0

Zakupy od dostawców krajowych wg rodzaju działalności handlowej

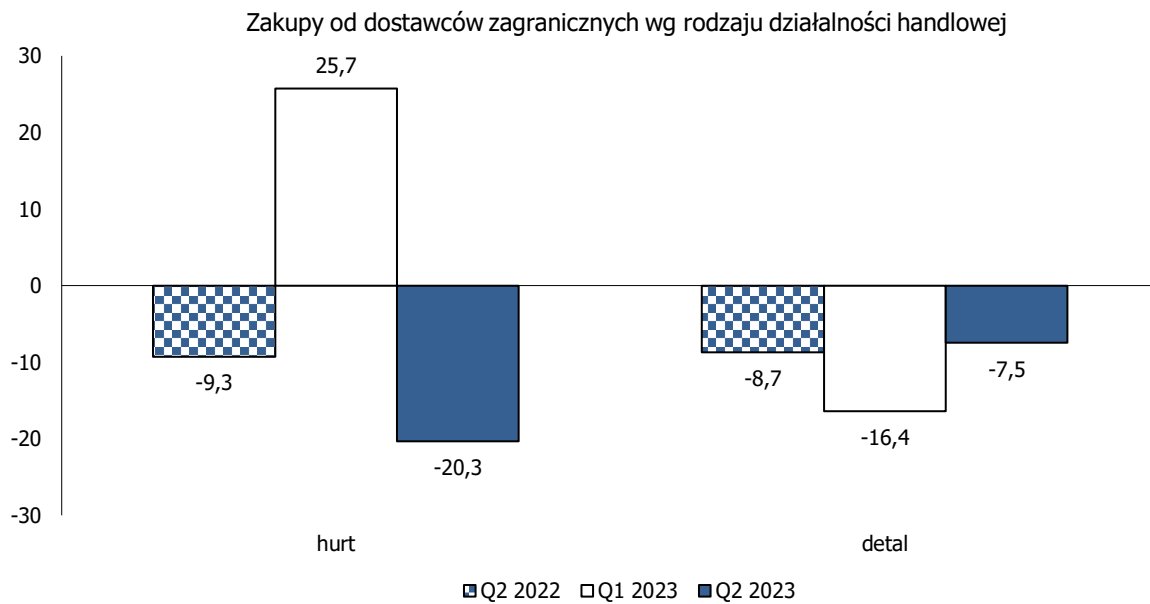

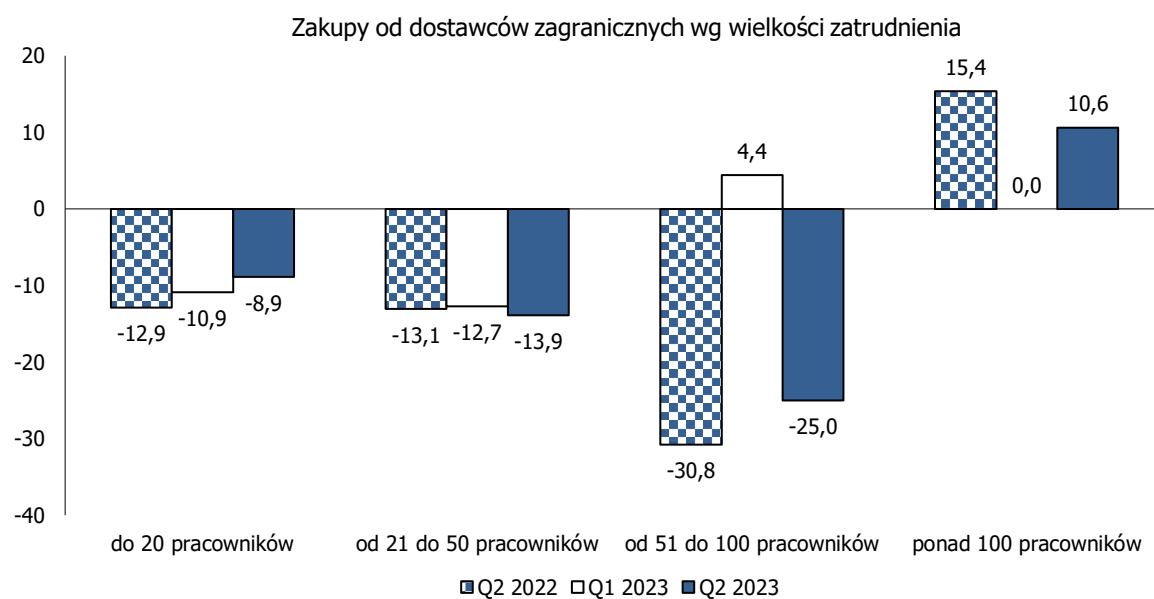
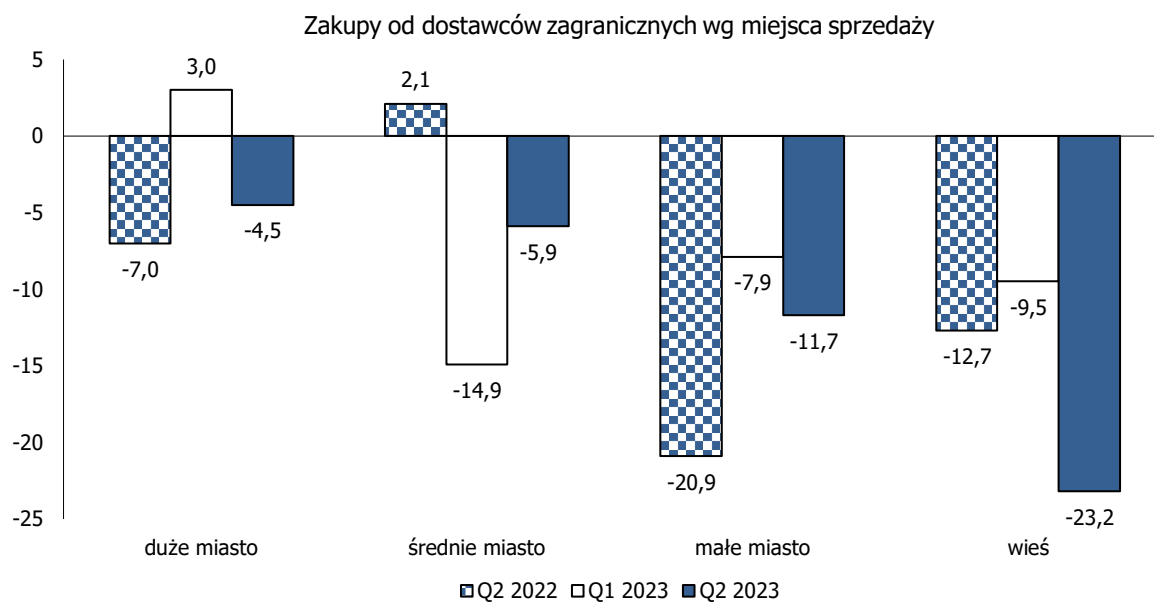

ZAKUPY OD DOSTAWCÓW ZAGRANICZNYCH

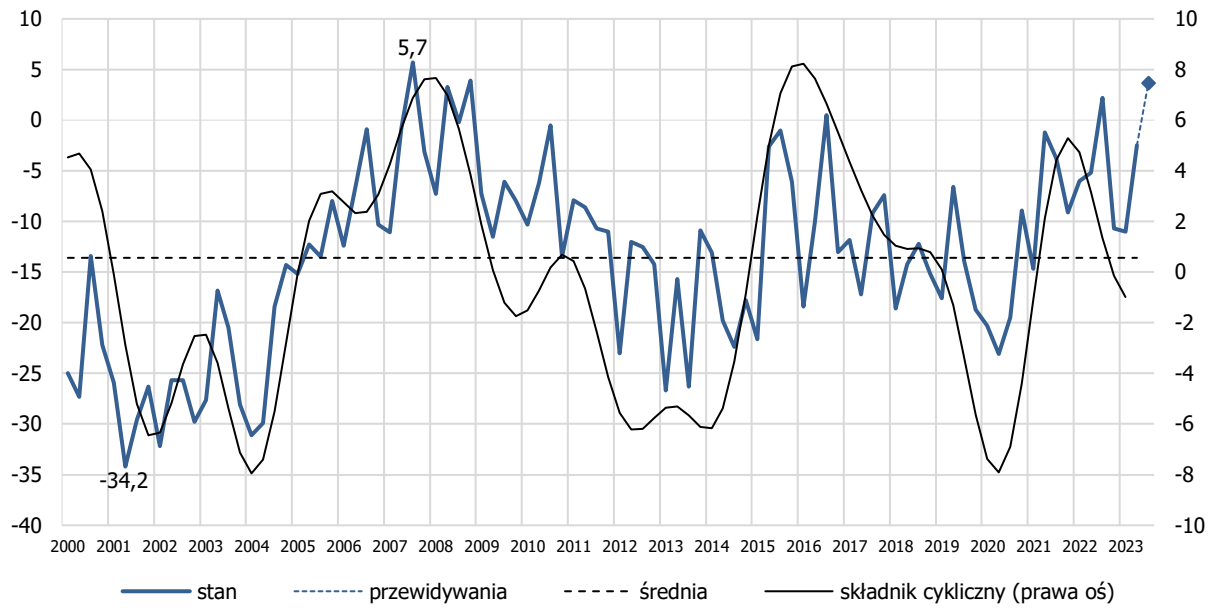

warianty odpowiedzi - odsetki	Q2 2022	Q3 2022	Q4 2022	Q1 2023	Q2 2023	przewidywania
1. wzrost	11,4	9,7	10,2	13,8	8,4	14,2
2. brak zmiany	70,6	68,5	69,7	66,1	74,5	77,9
3. spadek	18,1	21,8	20,1	20,1	17,1	7,8
saldo	-6,7	-12,1	-9,9	-6,3	-8,7	6,4

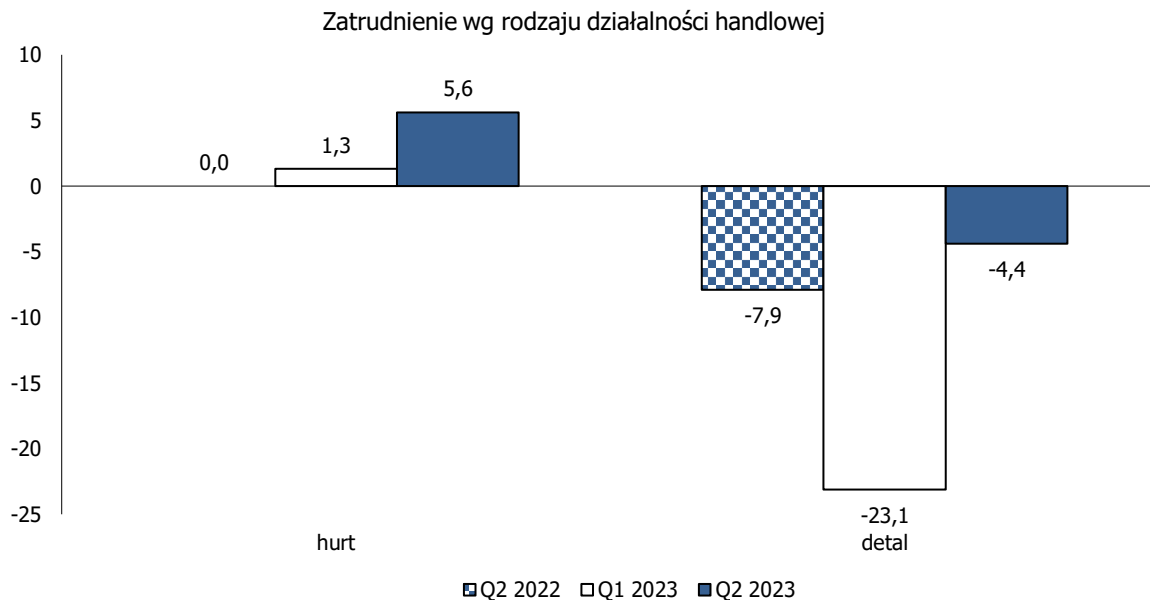

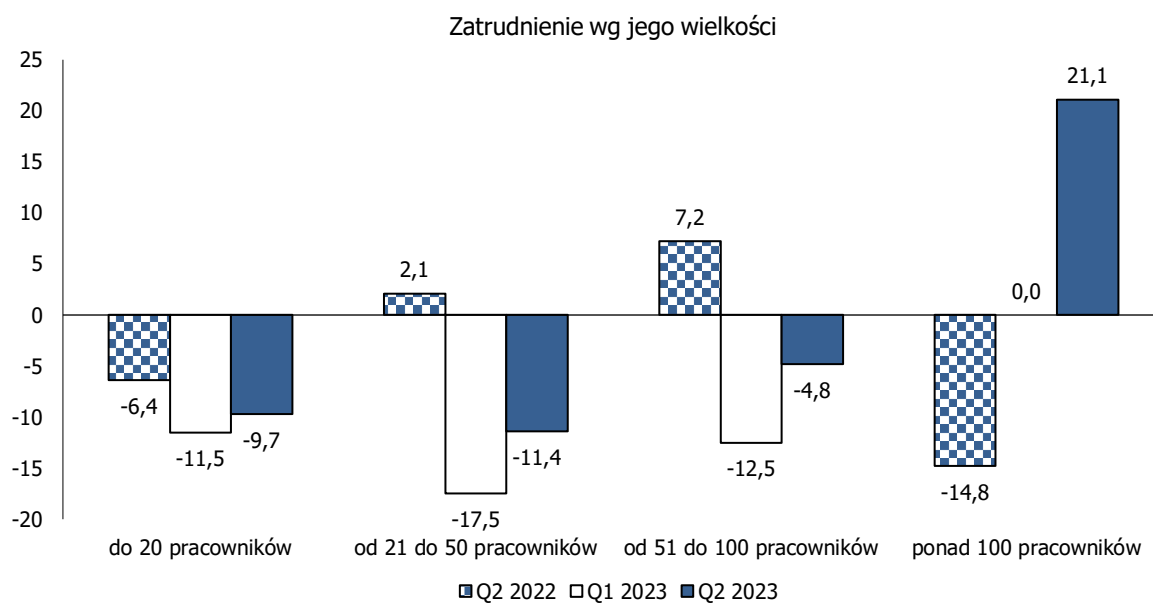
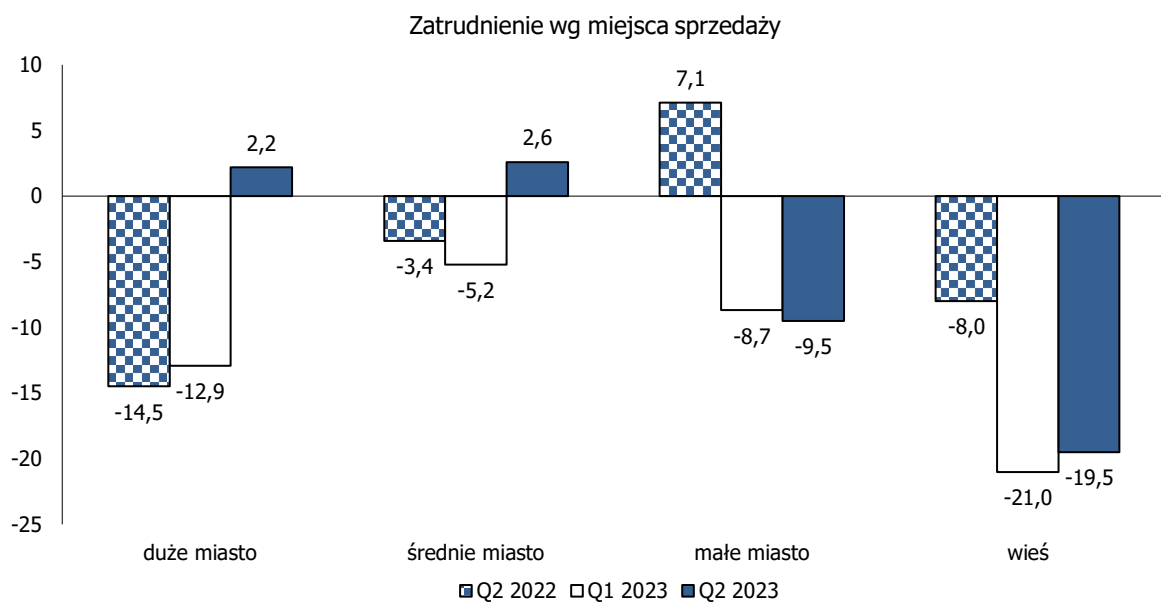

ZATRUDNIENIE

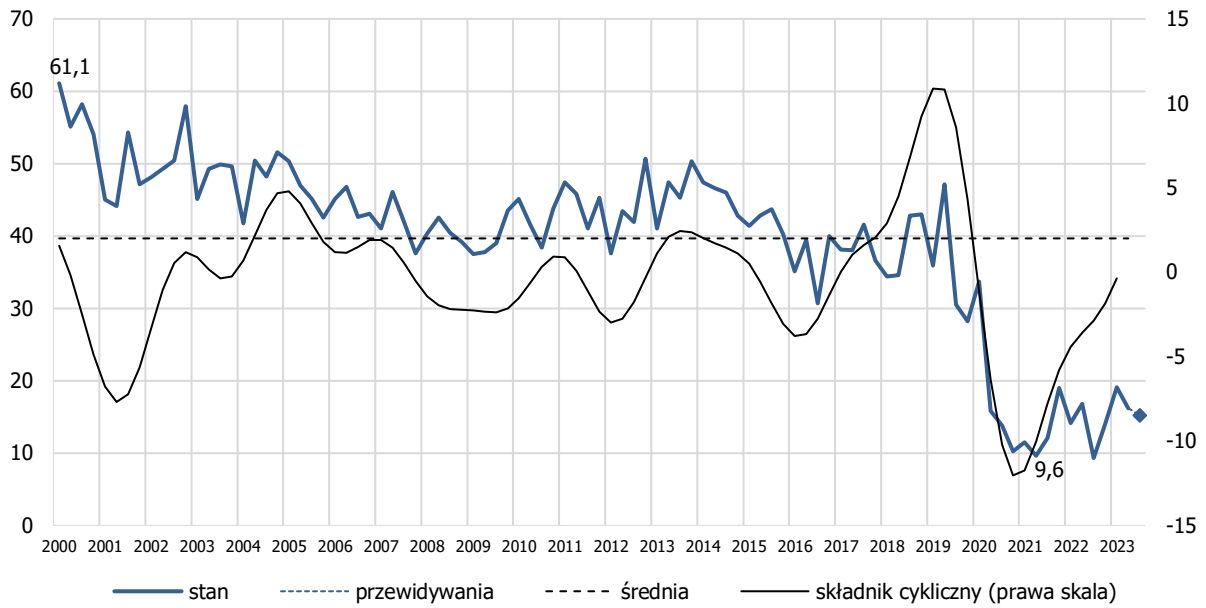

warianty odpowiedzi - odsetki	Q2 2022	Q3 2022	Q4 2022	Q1 2023	Q2 2023	przewidywania
1. wzrost	8,9	10,1	8,1	7,1	12,0	10,6
2. brak zmiany	77,0	81,9	73,1	74,7	73,5	82,6
3. spadek	14,1	7,9	18,8	18,1	14,5	6,9
saldo	-5,2	2,2	-10,7	-11,0	-2,5	3,7

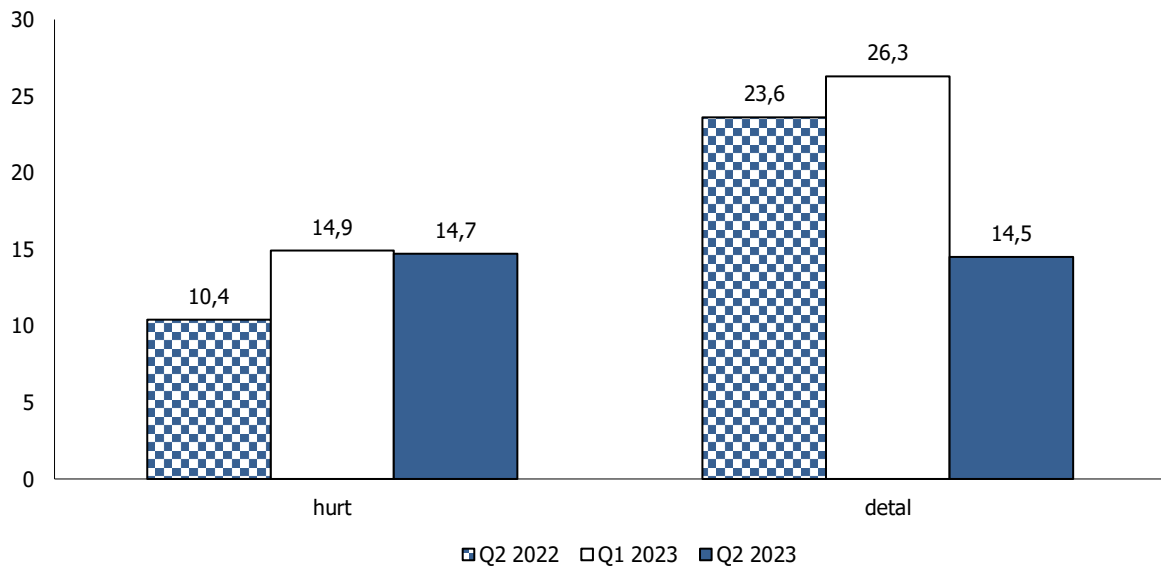

KONKURENCJA MIĘDZY PRZEDSIĘBIORSTWAMI HANDLOWYMI

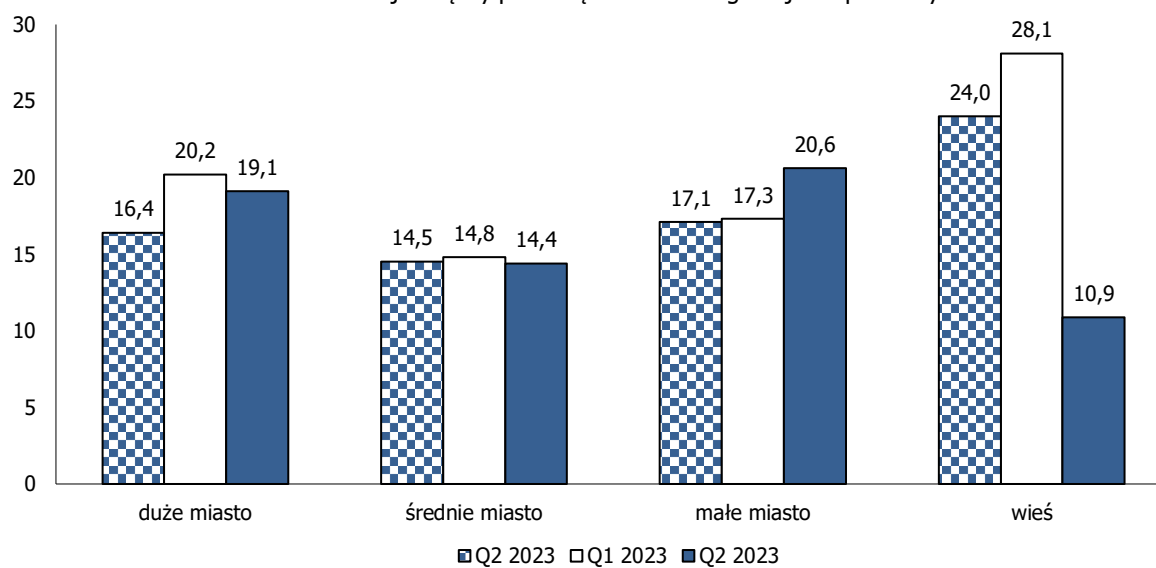

warianty odpowiedzi - odsetki	Q2 2022	Q3 2022	Q4 2022	Q1 2023	Q2 2023	przewidywania
1. wzrost	20,0	14,2	16,0	20,4	19,9	16,9
2. brak zmiany	76,8	80,8	82,1	78,3	76,4	81,4
3. spadek	3,2	4,9	2,0	1,3	3,7	1,7
saldo	16,8	9,3	14,0	19,1	16,2	15,2

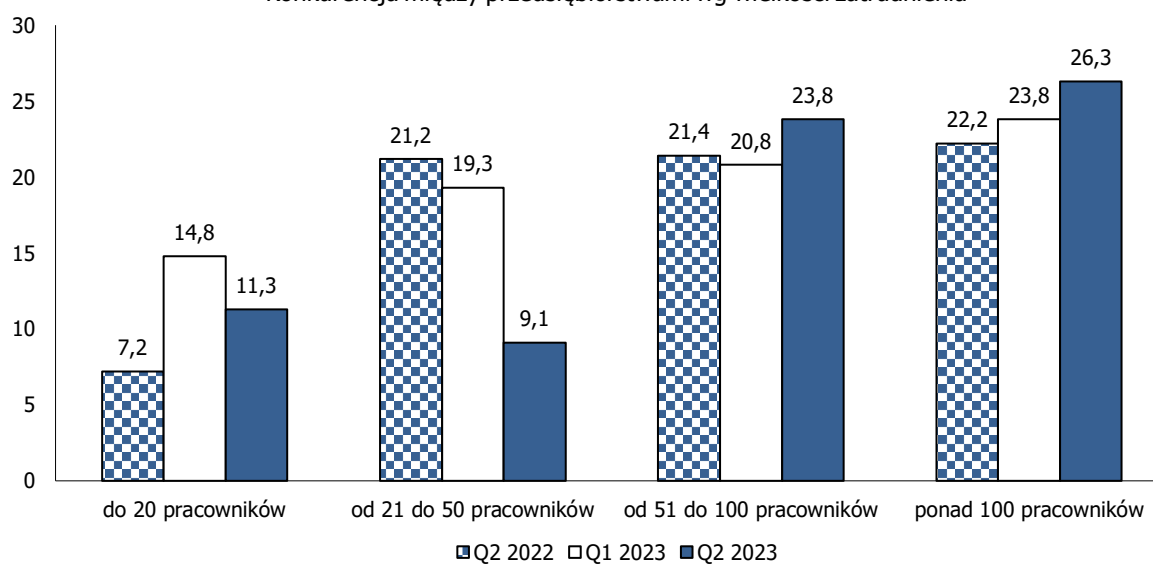
Konkurencja między przedsiębiorstwami wg rodzaju działalności handlowej

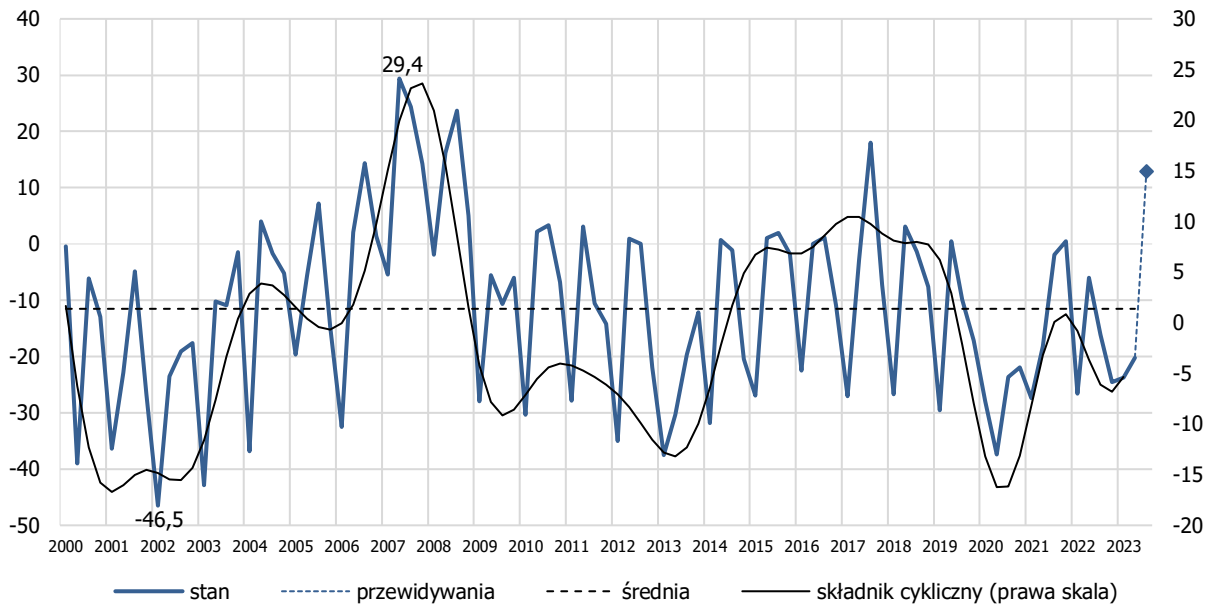
Konkurencja między przedsiębiorstwami wg miejsca sprzedaży

Konkurencja między przedsiębiorstwami wg wielkości zatrudnienia

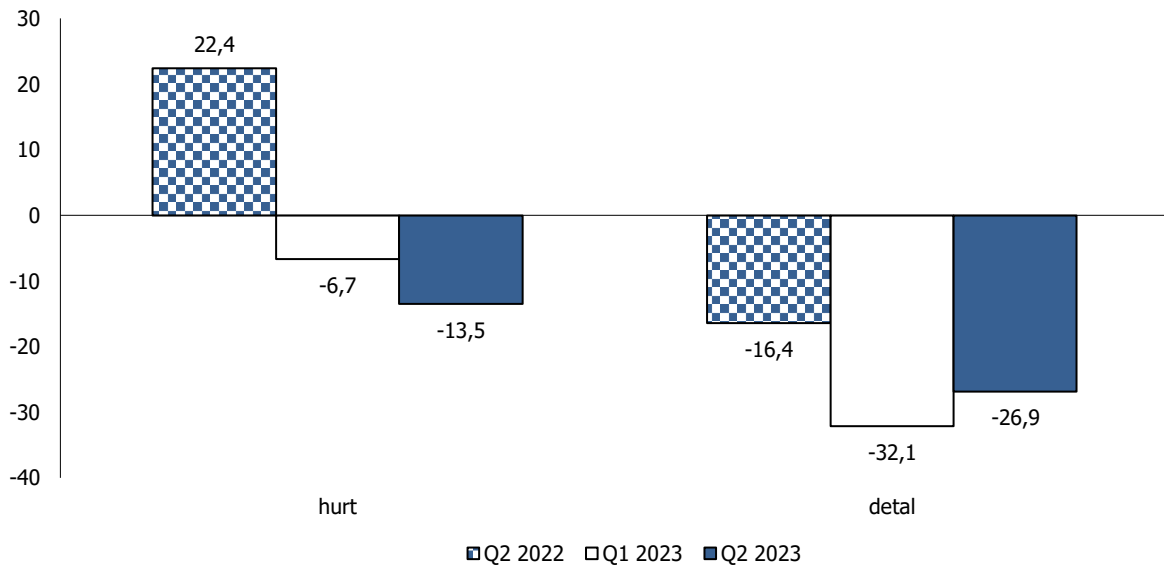

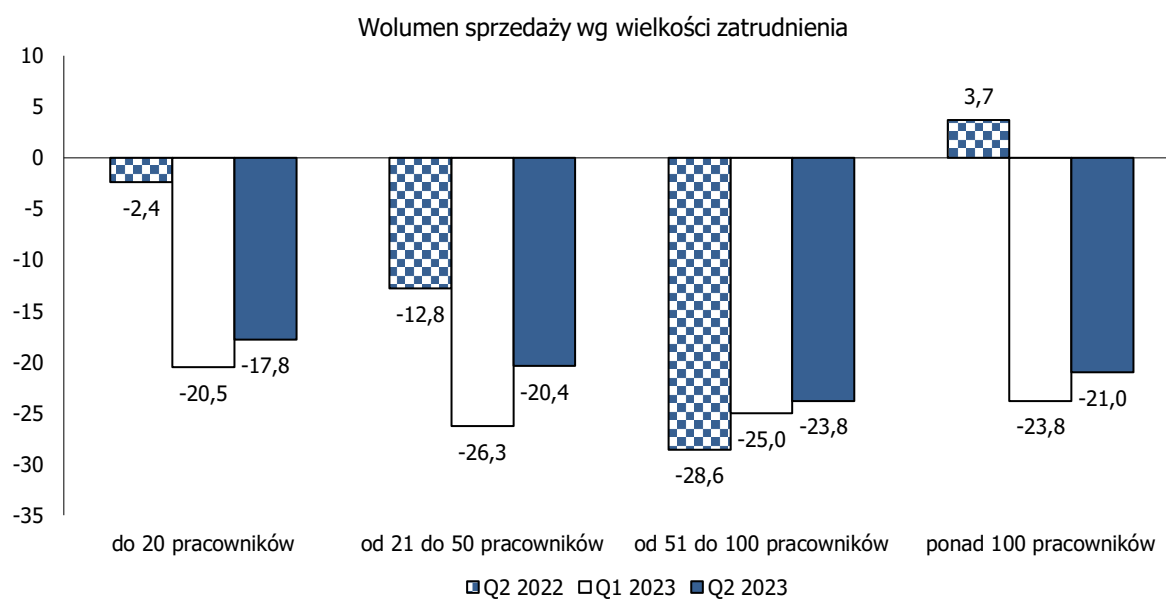
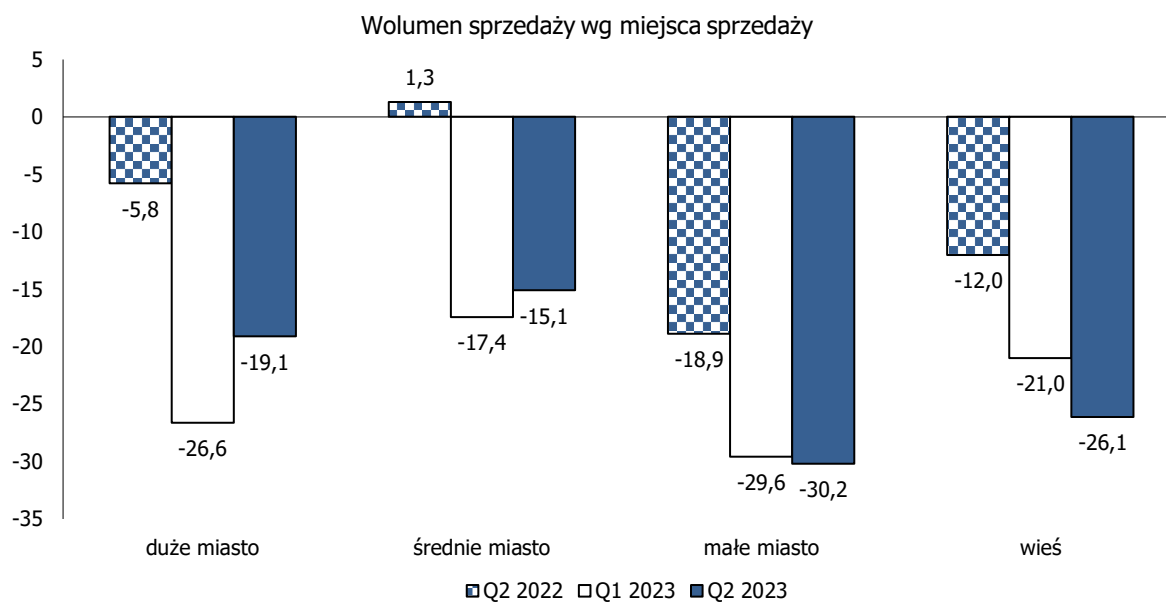
WOLUMEN SPRZEDAŻY

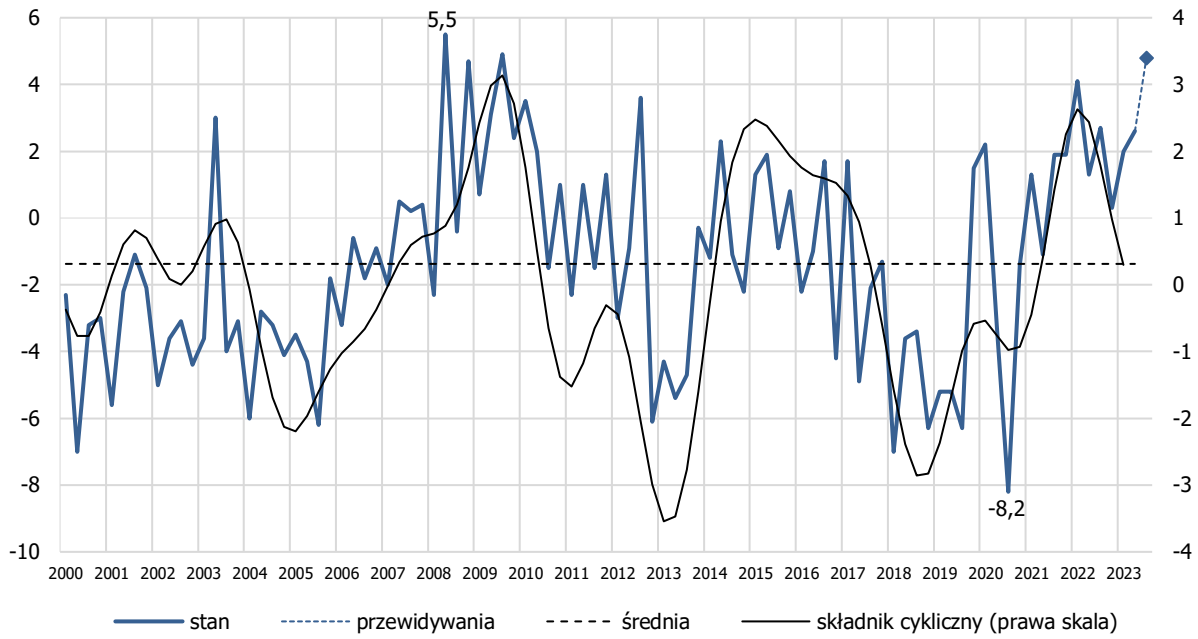
warianty odpowiedzi - odsetki	Q2 2022	Q3 2022	Q4 2022	Q1 2023	Q2 2023	przewidywania
1. wzrost	21,4	16,2	10,7	14,5	14,8	26,9
2. brak zmiany	51,2	51,5	54,1	47,2	50,1	59,1
3. spadek	27,4	32,3	35,2	38,3	35,0	14,0
saldo	-6,0	-16,1	-24,5	-23,8	-20,2	12,9

Wolumen sprzedaży wg rodzaju działalności handlowej

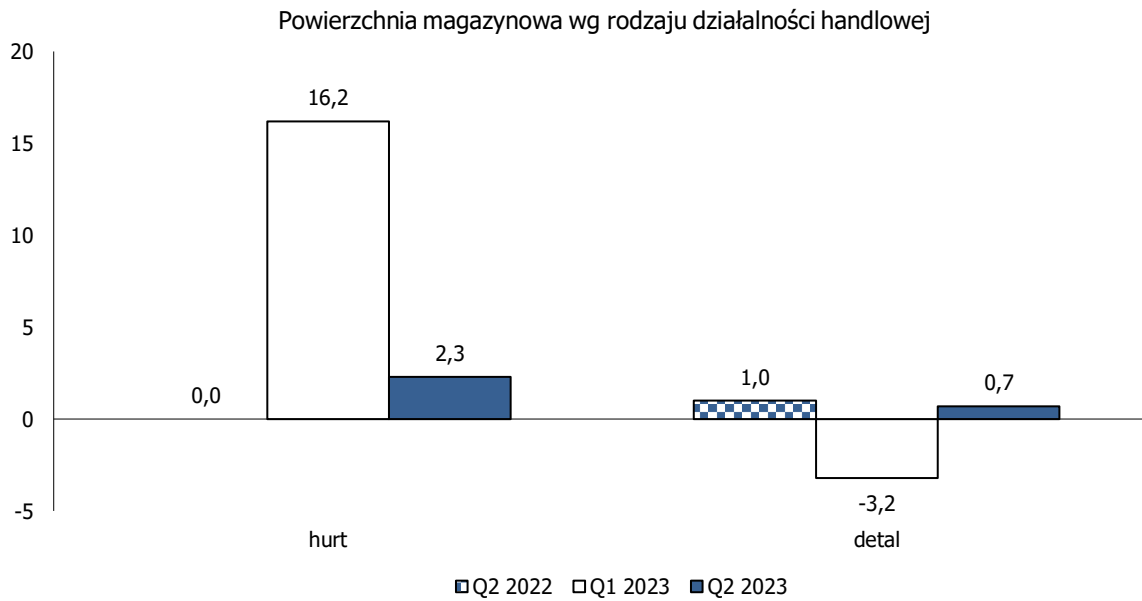

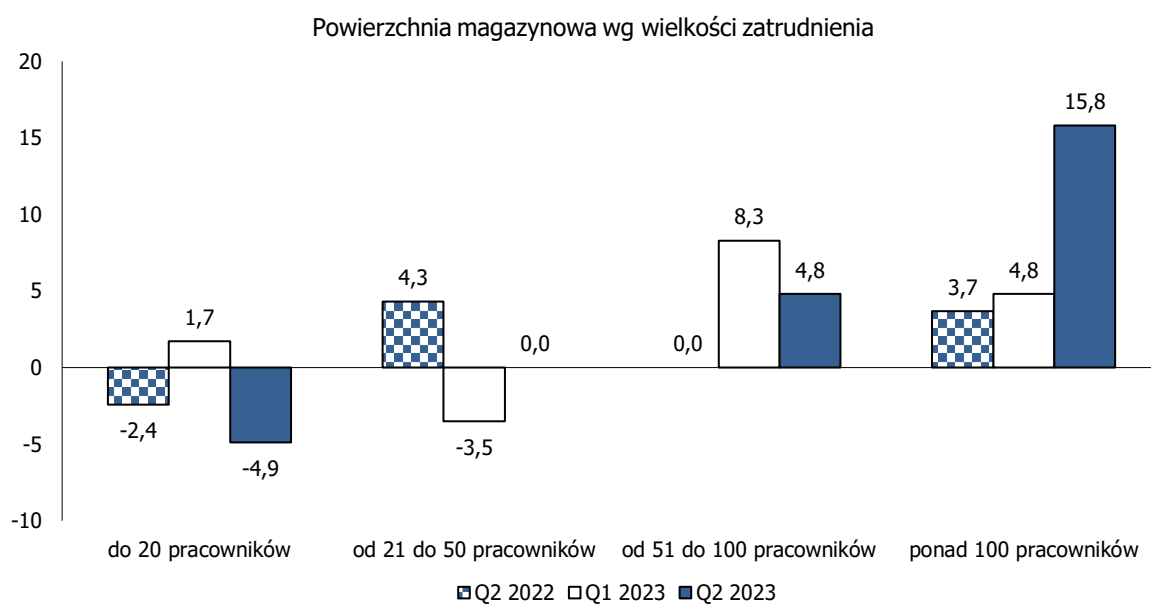
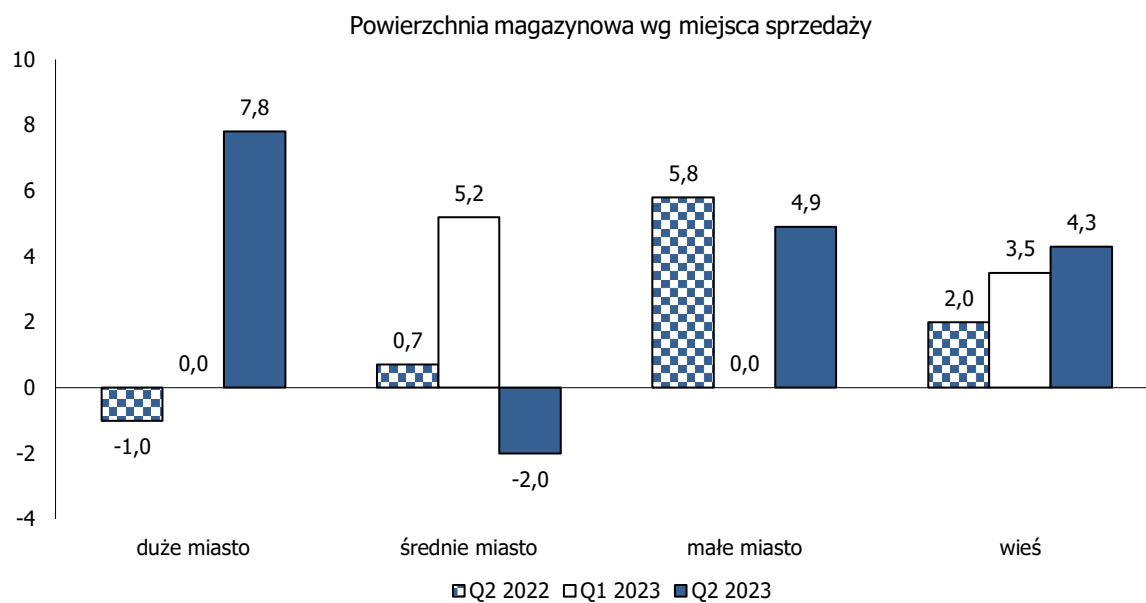

POWIERZCHNIA MAGAZYNOWA

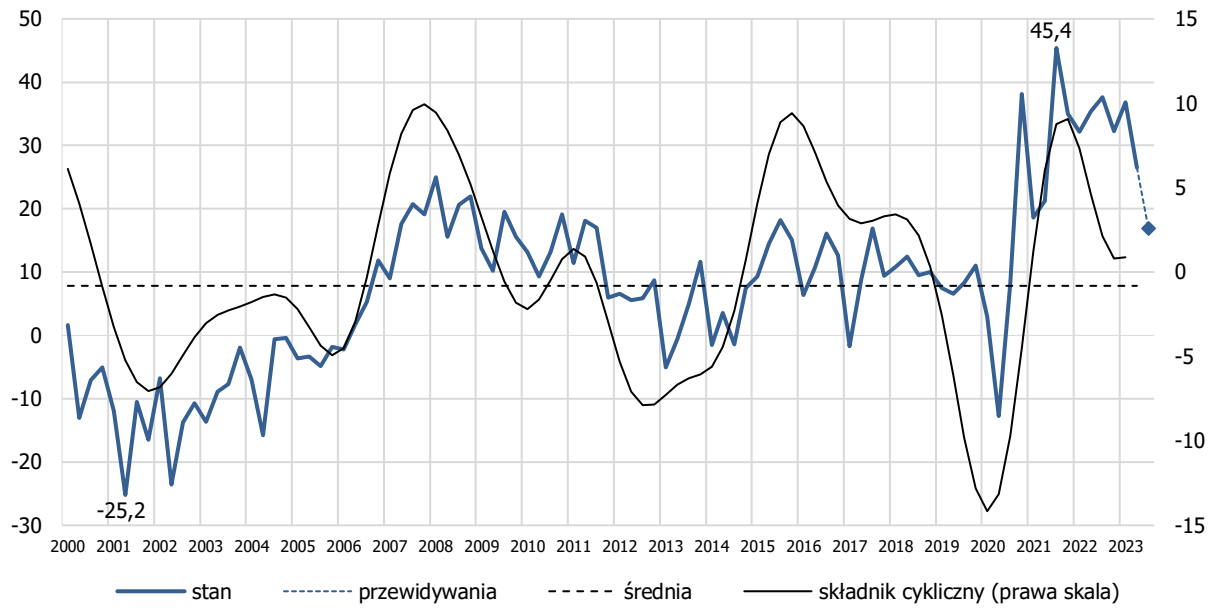

warianty odpowiedzi - odsetki	Q2 2022	Q3 2022	Q4 2022	Q1 2023	Q2 2023	przewidywania
1. wzrost	3,5	4,9	1,1	4,6	4,9	5,4
2. brak zmiany	94,3	92,9	98,0	92,9	92,9	94,0
3. spadek	2,2	2,2	0,8	2,6	2,3	0,6
saldo	1,3	2,7	0,3	2,0	2,6	4,8

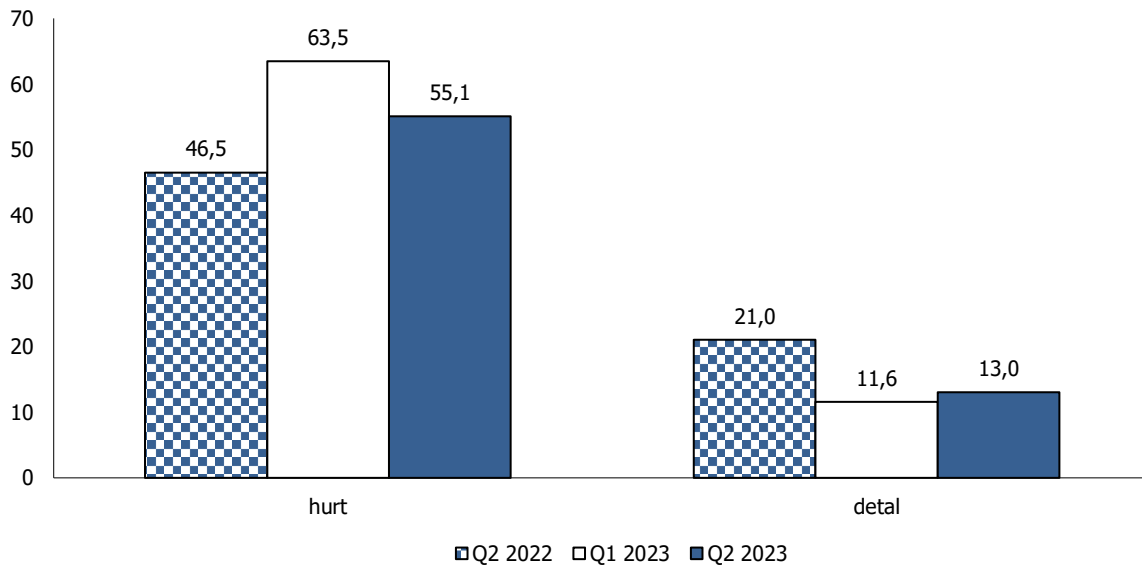

OGÓLNA KONDYCJA PRZEDSIĘBIORSTWA

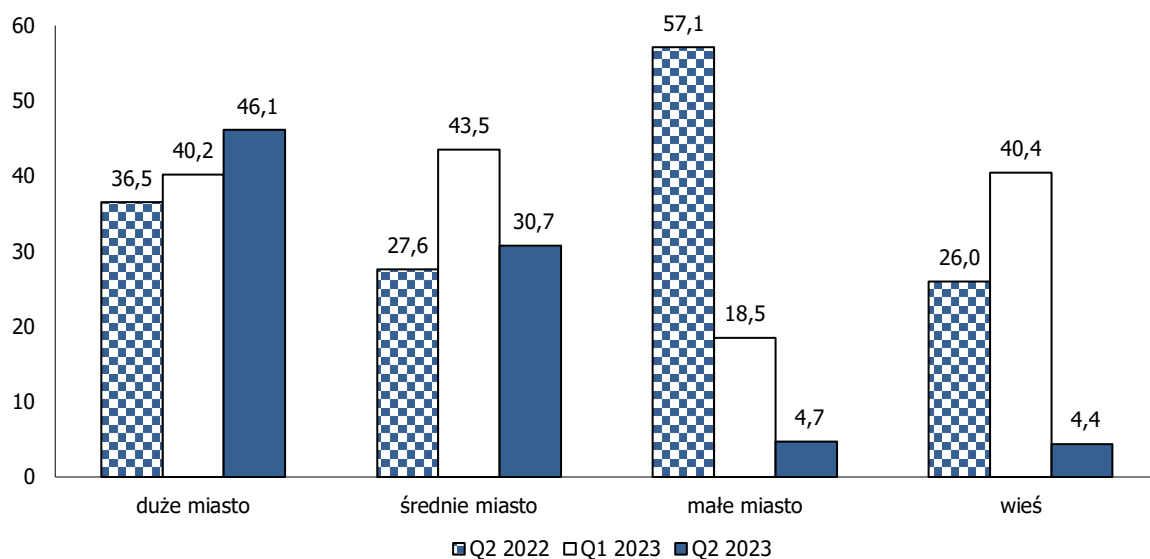

warianty odpowiedzi - odsetki	Q2 2022	Q3 2022	Q4 2022	Q1 2023	Q2 2023	przewidywania
1. dobra	41,9	45,5	39,6	46,7	37,3	24,9
2. średnia	51,6	46,6	53,1	43,4	51,9	67,1
3. słaba	6,5	7,9	7,3	9,9	10,8	8,0
saldo	35,4	37,6	32,3	36,8	26,5	16,9

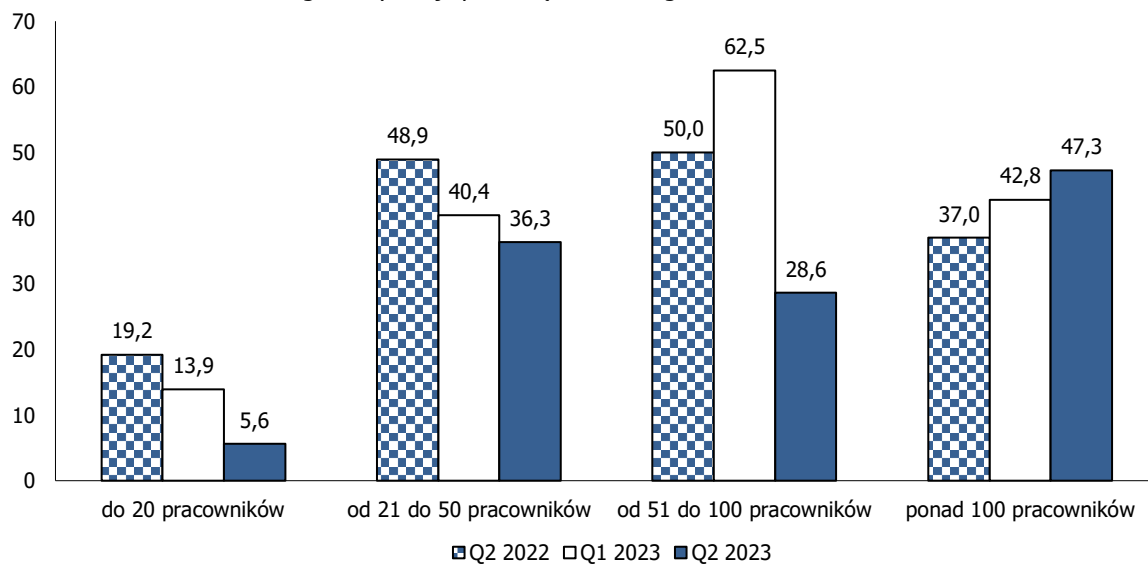
Ogólna sytuacja przedsiębiorstwa wg rodzaju działalności handlowej

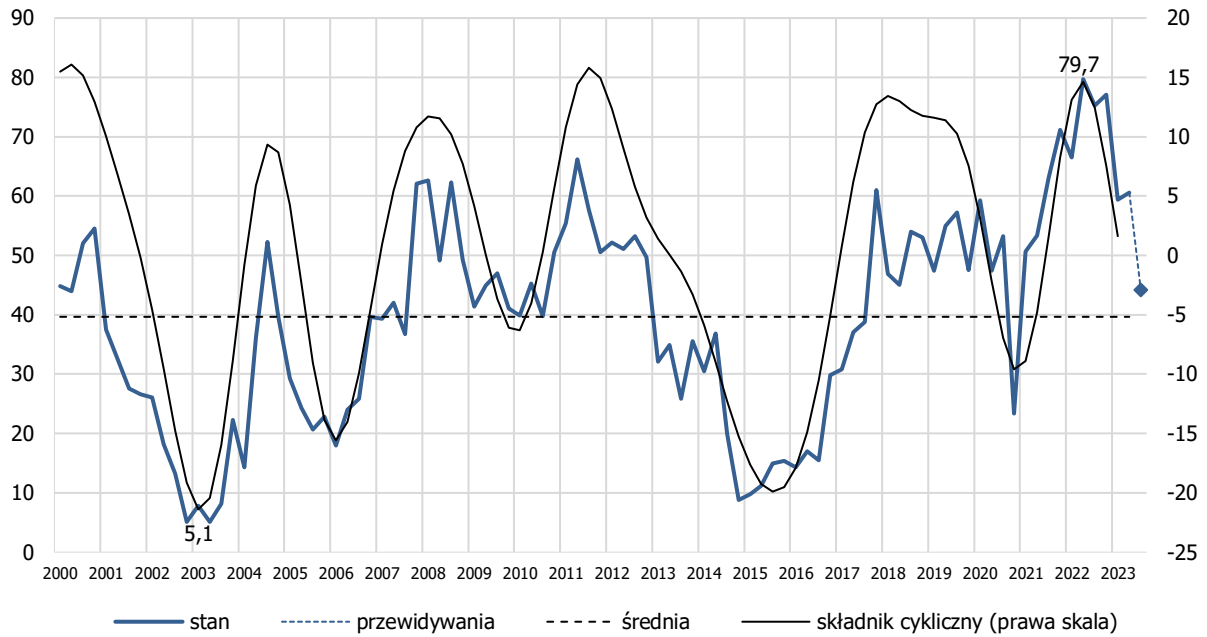
Ogólna sytuacja przedsiębiorstwa wg miejsca sprzedaży

Ogólna sytuacja przedsiębiorstwa wg wielkości zatrudnienia

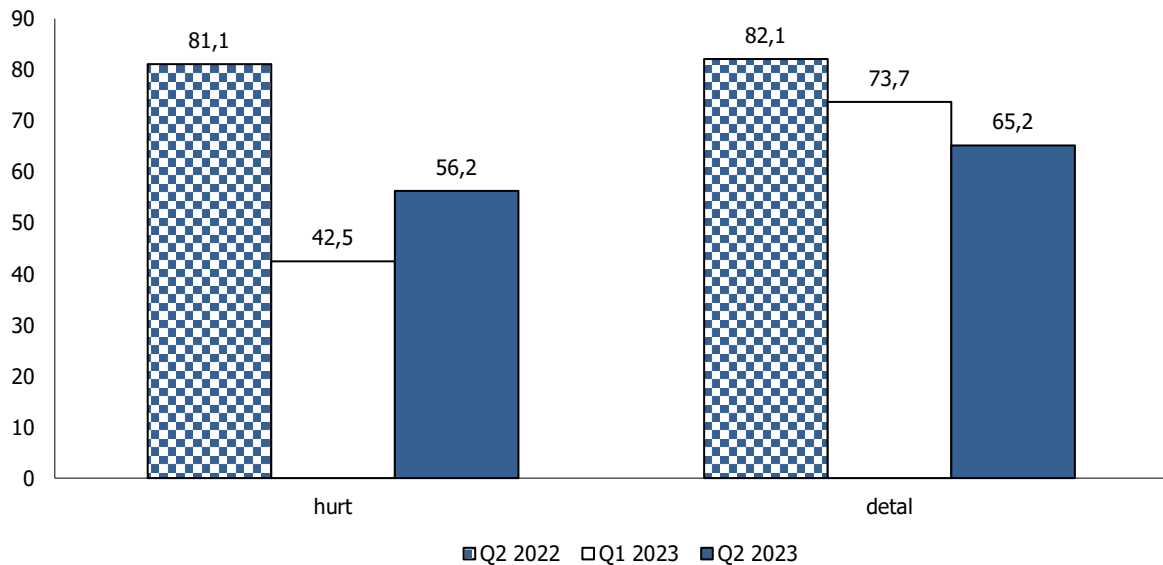

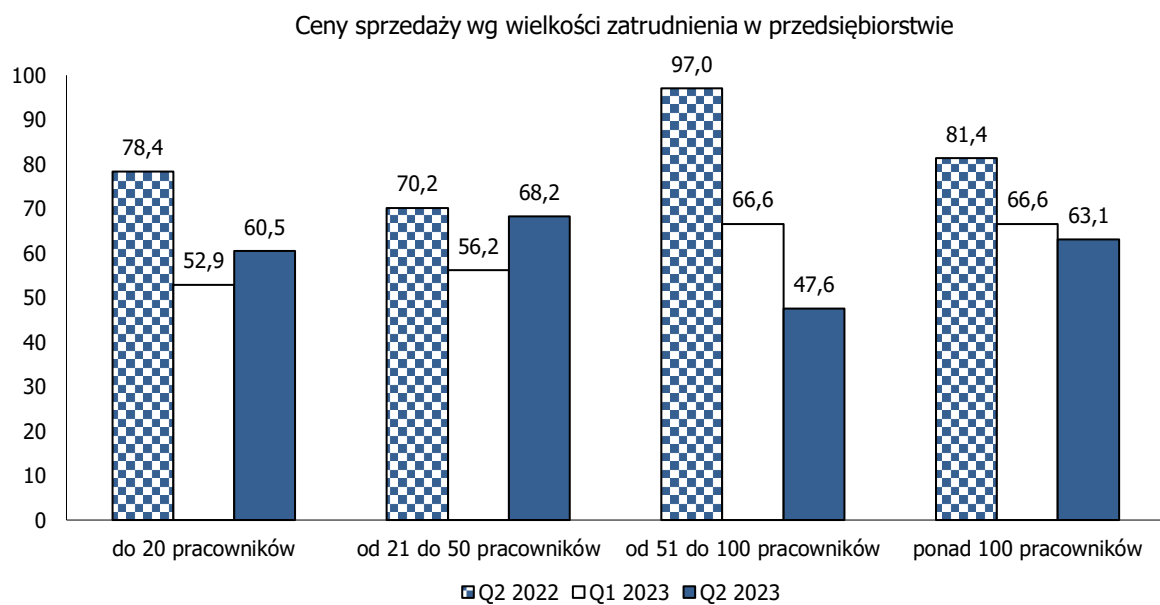
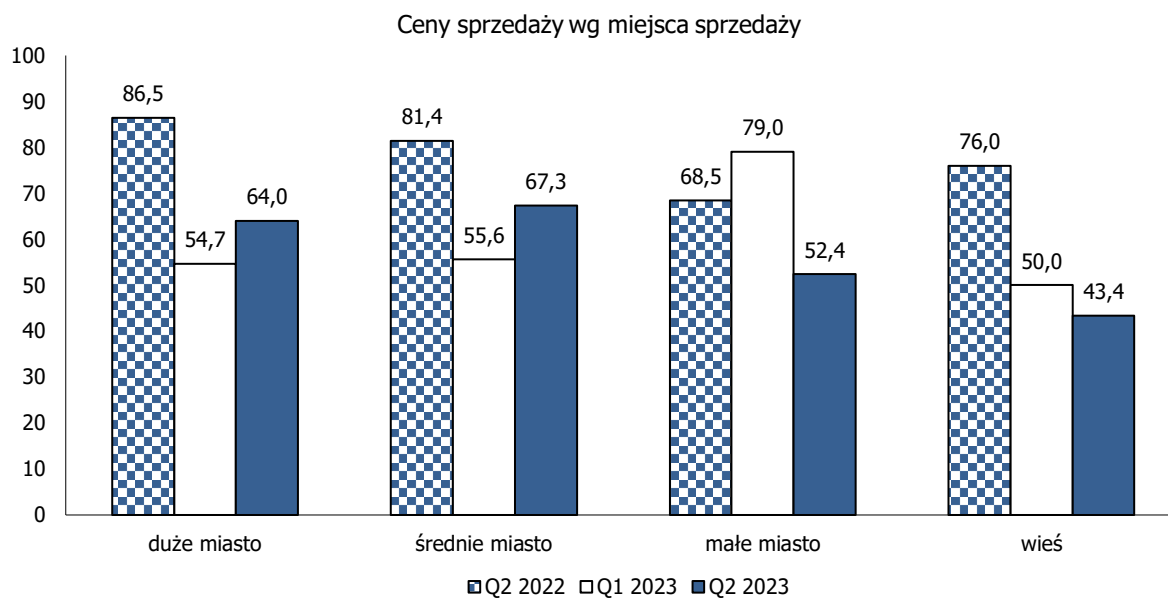
CENY SPRZEDAŻY TOWARÓW

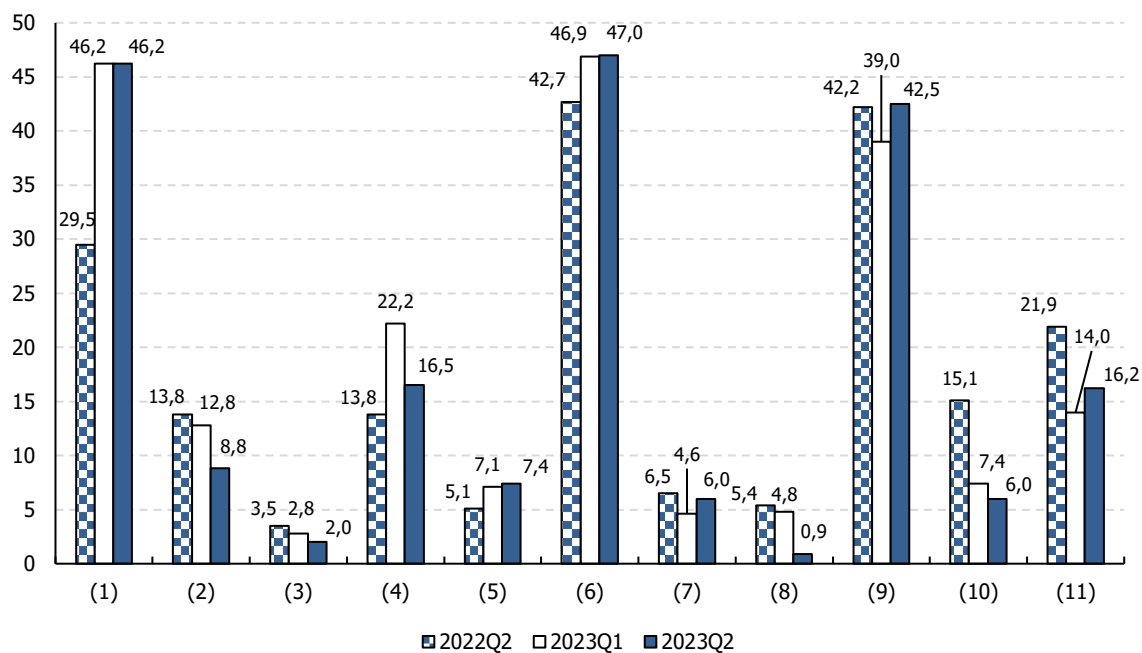
	Q2 2022	Q3 2022	Q4 2022	Q1 2023	Q2 2023
1. wzrost	81,1	77,1	78,2	65,5	66,9
o więcej	48,9	48,9	41,5	34,8	21,9
o tyle samo	24,1	22,4	31,4	25,8	32,2
o mniej	8,1	5,8	5,3	4,9	12,8
2. brak zmiany	17,6	21,0	20,7	28,4	26,8
3. spadek	1,4	1,9	1,1	6,1	6,3
saldo (1.-3.)	79,7	75,2	77,1	59,4	60,6

Ceny sprzedaży wg rodzaju działalności handlowej

CZYNNIKI UTRUDNIAJĄCE ROZWÓJ PRZEDSIĘBIORSTW HANDLOWYCH

- (1) niedostateczny popyt
- (2) niedostateczna podaż sprzedawanych towarów
- (3) jakość towarów
- (4) wysokość oprocentowania kredytów
- (5) możliwość uzyskania kredytów
- (6) koszty zatrudnienia pracowników
- (7) powierzchnia sprzedaży
- (8) wielkość magazynów
- (9) konkurencja
- (10) nie występują
- (11) inne

III. SUMMARY

Business situation in the trade sector significantly improved in the 2nd quarter of 2023. The IRG SGH trade confidence indicator (IRGTRD) quarterly increased by 12.4 pts to 8.8 pts. It is 13.7 pts greater than the respective year 2022 figure, and it remains over the second-quarters' average within the last ten years (which amounts to -0.3 pts). General and financial situation of traders improved. They increased domestic purchases and employment, but slightly decreased foreign purchases. Firms expect their trading activity to improve within the next two quarters.